

Gmina

Ruda-Huta

pełna energii

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDA-HUTA NA LATA 2016-2020

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp	2
1. Zadania Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku.....	2
2. Diagnoza	5
2.1. Synteza diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Ruda-Huta	5
2.2. Synteza diagnozy przestrzennej Gminy Ruda-Huta	20
2.3. Wnioski z badań ankietowych	25
2.4. Analiza SWOT	33
3. Planowanie	36
3.1. Wizja i misja rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku	36
3.2. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta do 2020 roku.....	36
4. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.....	39
4.1. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Kraju	39
4.2. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego .	41
4.3. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego	43
5. System monitorowania i oceny realizacji wskaźników osiągnięcia celów Strategii	46
6. Oddziaływanie na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020.	48
Spis tabel i rysunków	49

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wstęp

Dokument pt. „Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020” stanowi produkt projektu „Lepszy Urząd”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet V: Dobre rządzenie, Działanie 5.2: Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, Poddziałanie 5.2.1: Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej, realizowanego w partnerstwie z Powiatem Chełmskim i Gminami: Sawin, Siedliszcze i Wierzbica.

W trakcie realizacji projektu, zaplanowano działania, mające na celu poprawę efektywności zarządzania oraz podniesienie jakości usług publicznych świadczonych w czterech urzędach gmin – partnerów oraz w Starostwie Powiatowym w Chełmie. Obszary problemowe wymagające wsparcia zdefiniowano na podstawie diagnozy, przeprowadzonej Wspólną Metodą Oceny – CAF. Główny cel projektu sformułowano jako wdrożenie w okresie 24 miesięcy działań, doskonalących w obszarach wymagających wsparcia.

Jako jeden z pięciu celów szczegółowych zapisano: wzmocnienie zdolności w zakresie opracowywania, wdrażania i ewaluacji polityki i strategii o zasięgu regionalnym i lokalnym JST objętych projektem. Prezentowany dokument stanowi materialny produkt, świadczący o zrealizowaniu powyższego celu.

Układ rozdziałów odpowiada logice pracy nad dokumentem strategicznym i odzwierciedla działania, podejmowane w ramach realizowanego projektu „Lepszy Urząd”.

Prace nad strategią miały charakter uspołeczniony, tzw. ekspercko-partycypacyjny. Udział mieszkańców, lokalnych liderów w tworzeniu dokumentu zapewniły konsultacje przeprowadzone w formie otwartego spotkania oraz wyniki ankiet.

1. Zadania Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku

Zarządzanie strategiczne definiowane jest jako ukierunkowany na przyszłość (długookresowy) proces planowania i wyboru celów rozwoju gminy oraz zadań realizacyjnych, wdrażania przyjętych postanowień, a także kontroli wykonania przyjętych ustaleń. Strategia rozwoju lokalnego stanowi najpowszechniej stosowane narzędzie zarządzania strategicznego gminą. Należy stwierdzić, że zarządzanie gminą bez podejścia strategicznego w obecnych warunkach nie jest możliwe.

Zadania samorządu gminnego, określane jako zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty (ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym art. 7 ust. 1 (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), czyli rozwój lokalny łączy ze sobą różnorodne sfery, wśród których należy wyróżnić min: sferę społeczną i sferę gospodarczą. Rozwój obu tych sfer należy pogodzić z dbałością o zagospodarowanie przestrzenne i środowisko. Granice pomiędzy sferami są płynne, zadania przenikają się i wzajemnie na siebie oddziałują, a bogactwo różnych problemów i aspektów równe jest różnorodności podejmowanych przez człowieka aktywności. Ustawa wymienia cały katalog zadań z zakresu:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- 3 a) działalności w zakresie telekomunikacji;
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. nr 234, poz. 1536 z późn. zm.);

20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw;

oraz wszelkie inne zadania niezastrzeżone ustawami dla innych organów.

Na to skomplikowanie przedmiotu zarządzania nakładają się cele ekonomiczne, czyli wybranie takiej metody osiągania celów, która przyniesie maksymalne efekty przy najniższych nakładach. W ten sposób należy widzieć model zarządzania gminą. Nie można zaniedbać rozwoju żadnej sfery bez ujemnych konsekwencji dla pozostałych. Jednocześnie dla realizacji zadań samorząd dysponuje samodzielnie ograniczonymi środkami finansowymi, co wymaga racjonalnego formułowania planów.

Zarządzanie strategiczne pozwala sprostać wyzwaniom takiego spectrum zadań, gdyż ułatwia:

1. zdiagnozowanie sytuacji zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej;
2. sformułowanie celów i hierarchiczne ich uszeregowanie;
3. reagowanie na zmiany w rzeczywistości poprzez systematyczne monitorowanie wskaźników;
4. racjonalne zaplanowanie wydatków;
5. korzystanie ze środków funduszy europejskich, dzięki wczesnemu i wieloletniemu planowaniu rozwoju;

Pierwszą strategię rozwoju Gmina Ruda-Huta uchwaliła w 2001r., następnie w 2008r. uchwalono Strategię Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2008-2015.

Potrzeba tworzenia nowego dokumentu wynika z kilku przesłanek:

1. nowy okres programowania funduszy unijnych oraz nowe wytyczne związane z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych wymagają weryfikacji dotychczasowych zapisów strategii;
2. w nową perspektywę finansową Gmina Ruda-Huta wkracza z doświadczeniami z realizacji i monitorowania efektów obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2008–2015;
3. jedną z cech zarządzania strategicznego jest ciągłość i spójność działań podejmowanych w kolejnych okresach programowania.

Celem strategii jest zweryfikowanie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzennego Gminy, z uwzględnieniem najnowszych danych i na tej podstawie przeformułowanie celów strategicznych i operacyjnych planowanego rozwoju. Procedurę tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016–2020 podzielono na następujące zadania:

Zadanie 1: Przeprowadzenie diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej, obejmującej analizę uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju Gminy Ruda-Huta

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

z wykorzystaniem aktualnych danych i wyników przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz wskazanie głównych barier rozwojowych;

Zadanie 2: Wyznaczenie wizji i misji rozwoju Gminy Ruda-Huta;

Zadanie 3: Sformułowanie celów strategicznych i operacyjnych;

Zadanie 4: Stworzenie systemu monitorowania i oceny realizacji wskaźników osiągnięcia celów strategii.

Sformułowane na nowo cele strategiczne i operacyjne powinny uwzględniać ocenę mocnych stron Gminy oraz uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia).

Spójność dokumentu z zapisami, zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie kraju, województwa i powiatu, stworzy formalną podstawę do ubiegania się Gminy Ruda-Huta o dofinansowanie zaplanowanych zadań z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2014-2020.

2. Diagnoza

2.1. Synteza diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Ruda-Huta

Gmina Ruda-Huta jest położona w województwie lubelskim, w północno-wschodniej części powiatu chełmskiego. Graniczy z gminami: Chełm, Dorohusk i Sawin z powiatu chełmskiego i Wołą Uhruską z powiatu włodawskiego. Wschodnią granicę Gminy Ruda-Huta stanowi rzeka Bug, która jest także granicą państwową z Ukrainą. Położenie Gminy w województwie lubelskim przedstawia Rysunek 1. W Gminie znajduje się 25 miejscowości podzielonych na 15 sołectw. Jej powierzchnia to 112 km². Na koniec 2015 roku Gminę zamieszkiwało 4 672 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 42 osoby na km² i był taki sam jak w całym powiecie chełmskim.

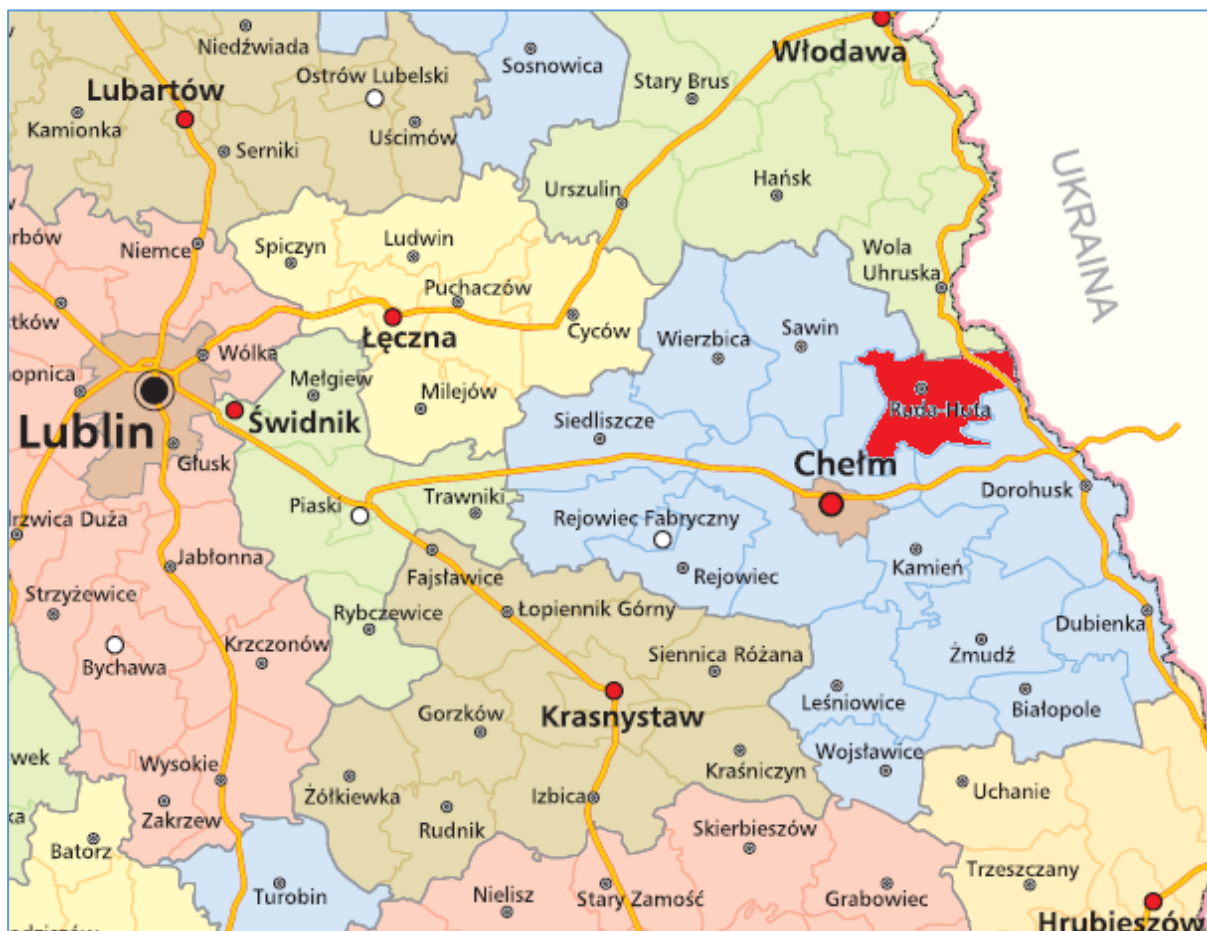

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rysunek 1. Położenie Gminy Ruda-Huta (oznaczonej kolorem czerwonym) w województwie lubelskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy GUS.

Gmina Ruda-Huta należy do średnich zarówno pod względem powierzchni (1174 miejsce w Polsce), jak i ludności (1821 miejsce w Polsce). W województwie lubelskim plasuje się poniżej średniej wojewódzkiej dla gmin wiejskich zarówno pod względem powierzchni (średnia - 127 km²), jak i liczby mieszkańców (średnia - 6 092 osoby).

Liczba mieszkańców Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 miała tendencję spadkową z wyjątkiem roku 2010, w którym nastąpił przyrost o ok. 2%. Dynamikę zmian w tym okresie wraz z zaznaczoną linią trendu przedstawia Rysunek 2.

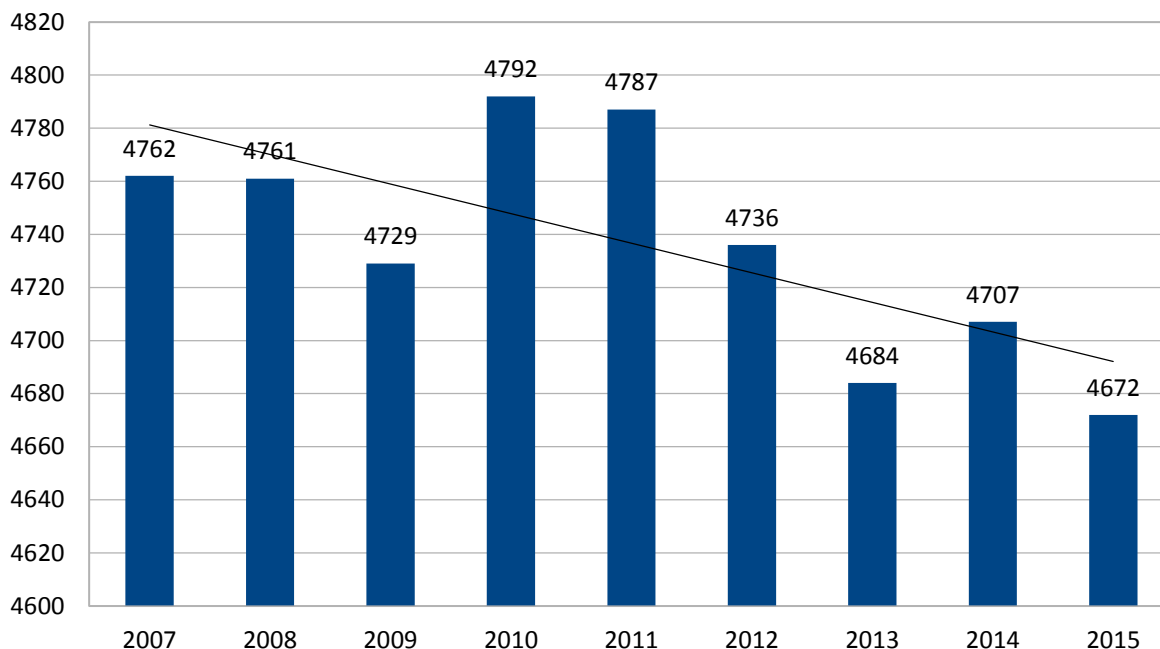

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

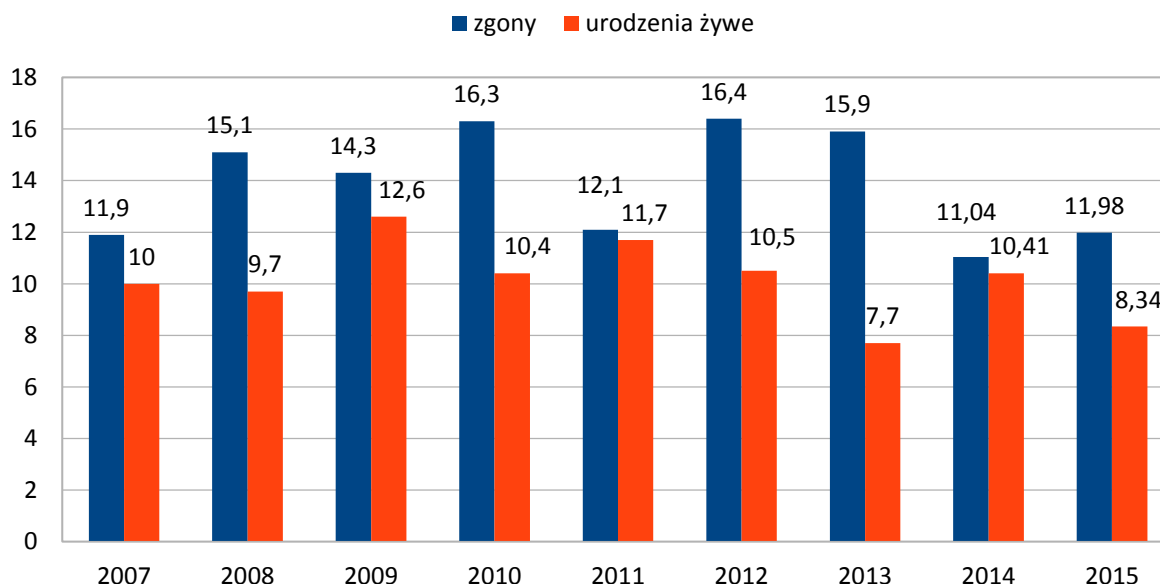

Rysunek 2. Liczba ludności w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015 wraz z zaznaczoną linią trendu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 3. Urodzenia żywe i zgony na 1 tys. mieszkańców Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spadek liczby mieszkańców związany jest z ujemnym przyrostem naturalnym, który występował stale w okresie 2007-2015 co ilustruje Rysunek 3. Na koniec 2013 roku wynosił on -8,2 na 1000 ludności. W kolejnych latach nastąpiła poprawa, na koniec 2014 wyniósł -

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

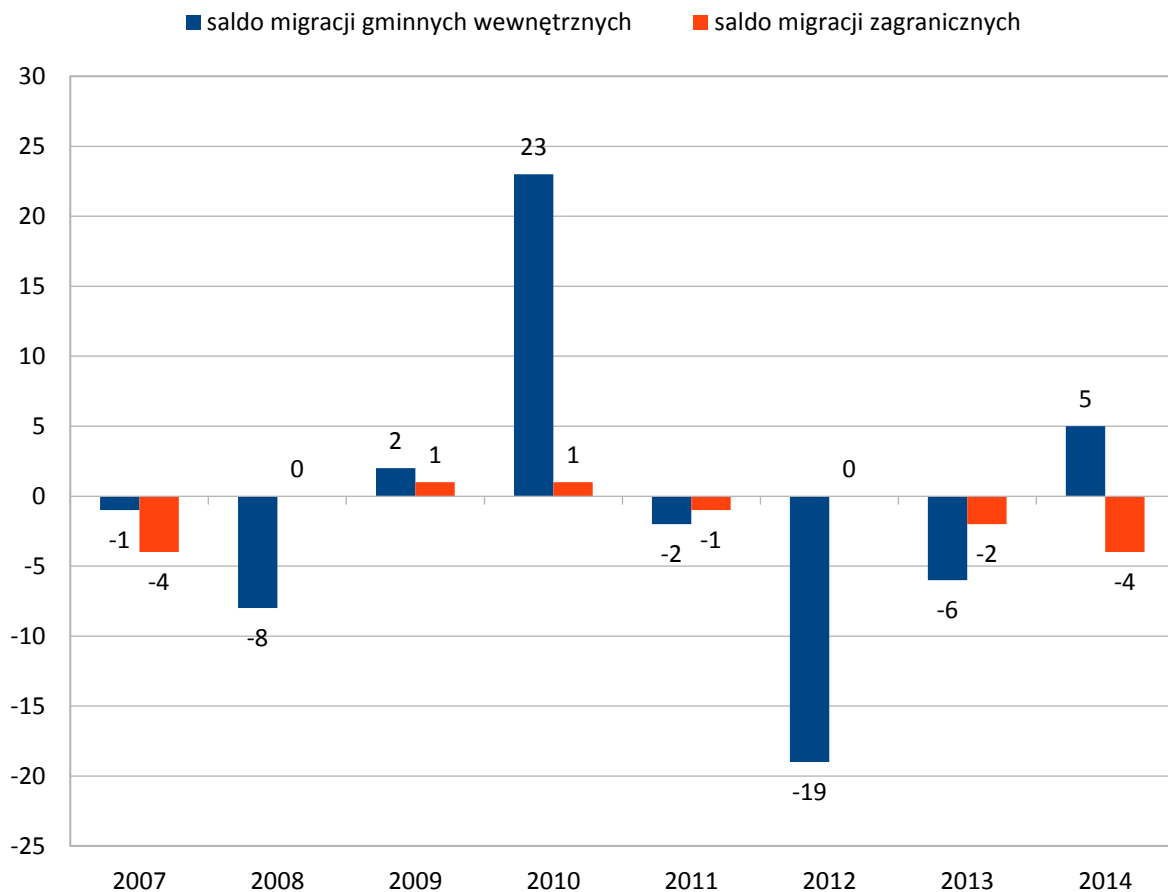
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

0,63, natomiast na koniec 2015r wyniósł -3,64 na 1000 mieszkańców. Dodatkowo problemy demograficzne potęguje ujemne saldo migracji. W badanym okresie (2007-2014) dodatnie saldo występowało w latach 2009-2010 oraz w 2014. Pełne dane przedstawia Rysunek 4.

Rysunek 4. Saldo migracji na pobyt stały w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

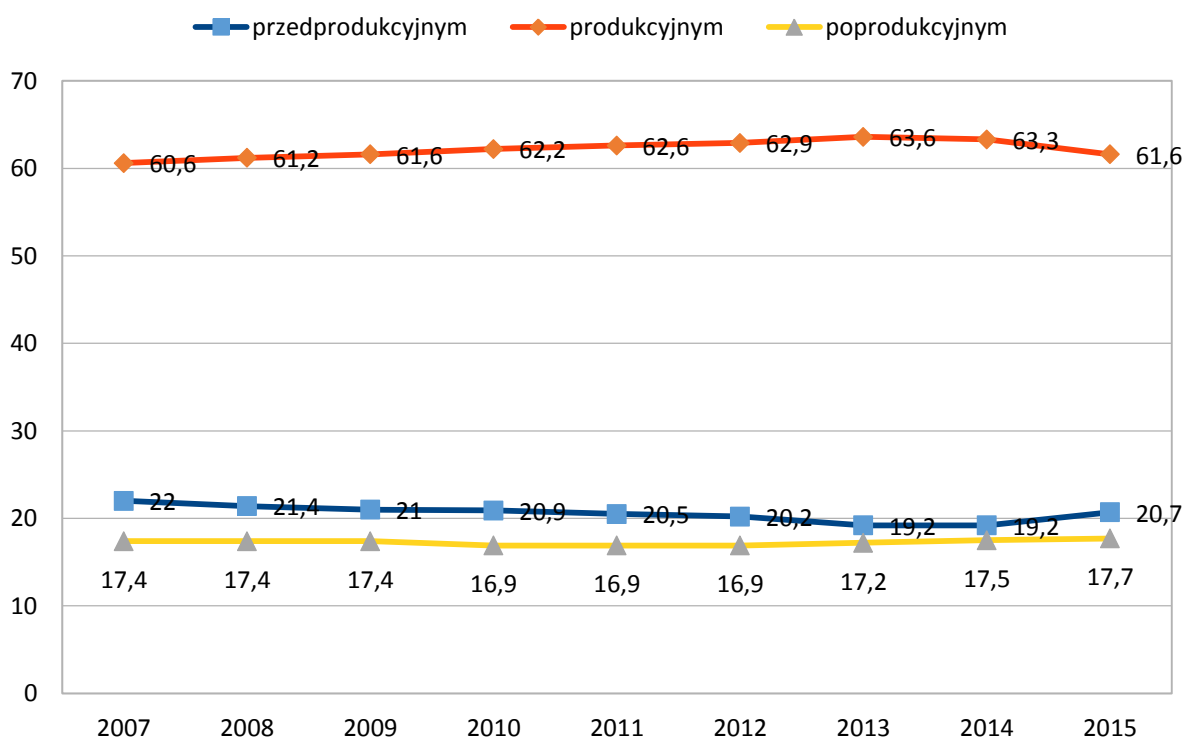

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rysunek 5. Struktura ludności Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w %.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W strukturze wiekowej ludności najliczniejszą grupą stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni lat 2007-2014 udział tej grupy systematycznie rósł od 60,6% na koniec 2007 roku do 63,6% na koniec 2013 roku. Od 2014 rozpoczęła się tendencja spadkowa – wskaźnik spadł w stosunku do roku 2013 o 2%. W ostatnich latach wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym. Od 16,9% na koniec 2010 roku do 17,7% na koniec roku 2015. Na przestrzeni lat 2007-2014 następował systematyczny spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym z 22% na koniec 2007 roku do 19,2% na koniec roku 2014. W roku 2015 wzrósł do poziomu 20,7%. Są to typowe objawy zjawiska starzenia się społeczeństwa związanego z ujemnym przyrostem naturalnym oraz emigracją ludzi młodych. Pełne dane dotyczące struktury wiekowej za okres 2007-2015 przedstawia Rysunek 5.

Dużym problemem występującym w Gminie jest bezrobocie. Bezrobocie częściej dotyka kobiet oraz osób młodych. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 12,76%. Ten wskaźnik od 2008 do 2013 rósł. Od roku 2014 spada. Wielkość bezrobocia rejestrowanego w latach 2007-2015 przedstawia Rysunek 6.

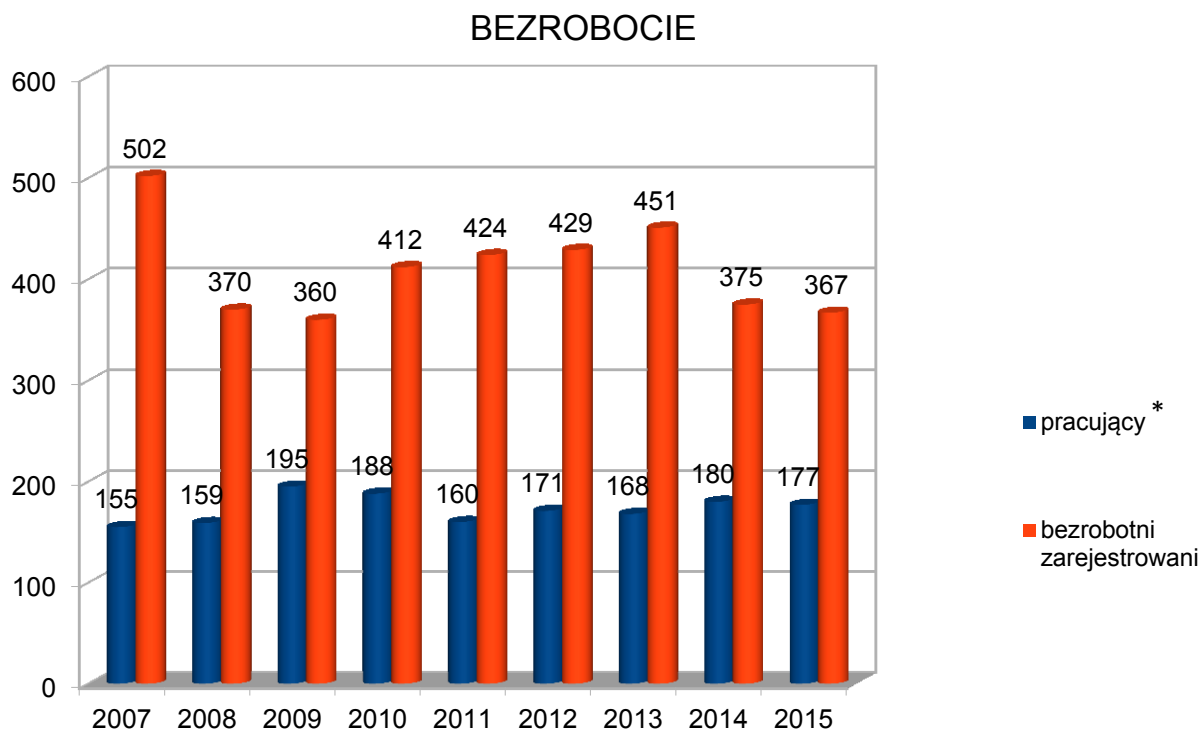

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rysunek 6. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015.

*Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zjawisko rosnącego bezrobocia rejestrowanego w Gminie Ruda-Huta należy wiązać z jej typowo rolniczym charakterem z dużą liczbą gospodarstw rolnych o małej powierzchni. Rozdrobnienie gospodarstw wpływa na ich niską dochodowość, a to z kolei skłania osoby utrzymujące się z prowadzenia tych gospodarstw do poszukiwania dodatkowego zajęcia i wchodzenia na lokalny rynek pracy. Efektem tego zjawiska jest rozwijanie działalności gospodarczej innego rodzaju. Mimo wielu atrakcji turystycznych bardzo słabo rozwinięte są usługi rekreacyjno-turystyczne. Na terenie Gminy nie ma żadnego obiektu świadczącego usługi noclegowe. Zmiany dotyczące liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ruda-Huta ujętych w rejestrze REGON w latach 2007-2015 wraz z linią trendu przedstawia Rysunek 7.

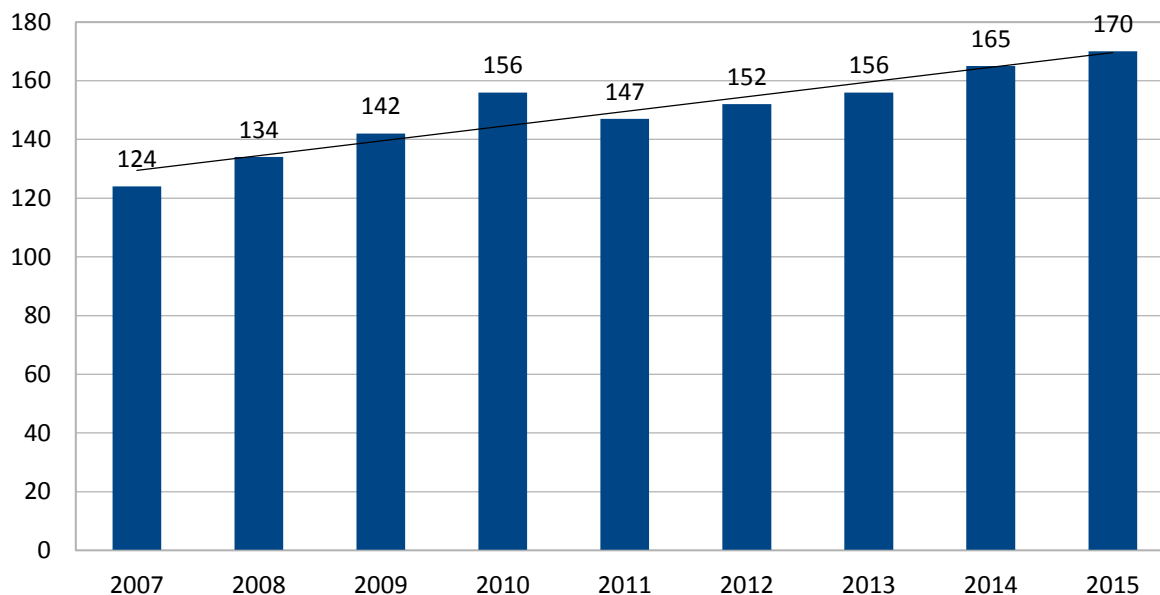

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

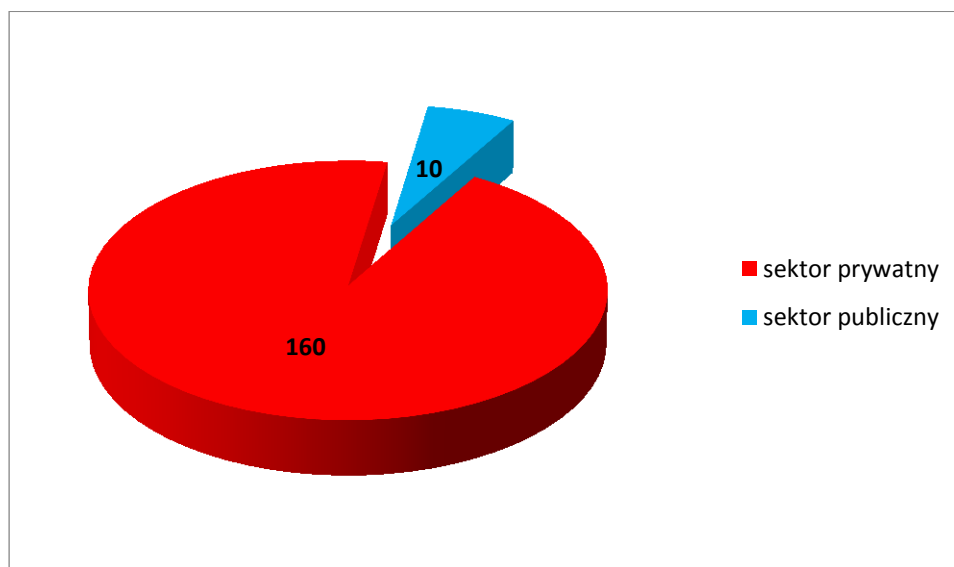

Rysunek 7. Zmiany dotyczące liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ruda-Huta ujętych w rejestrze REGON w latach 2007-2015 z zaznaczoną linią trendu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie własnych danych.

Rysunek 8. Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ruda-Huta ujętych w rejestrze REGON na terenie Gminy Ruda-Huta w 2015 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie własnych danych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W strukturze własnościowej dominują podmioty prywatne, co przedstawia Rysunek 8. Spośród 170 jednostek tylko 10 (ok. 5,88%) to przedsiębiorstwa publiczne. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2007-2015 miała tendencję wzrostową. Na koniec 2015 roku było ich o 46 więcej niż na koniec 2007 roku (wzrost o ok. 37%). Porównując wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Ruda-Huta z gminami sąsiednimi i z powiatem chełmskim należy stwierdzić, że stan istniejący nie jest zadawalający (Tabela 1). Wskaźnik ten w Gminie Ruda-Huta na koniec 2013 roku wynosił 33,20 i był wyraźnie niższy od wszystkich gmin sąsiednich, a także niższy niż średnia dla całego powiatu chełmskiego (44,21). W roku 2015 (Tabela 2) liczba podmiotów gospodarczych wzrosła do 170, a wskaźnik nieznacznie się polepszył i osiągnął wartość 36,35, co stanowi poniżej 23,55% średniej w powiecie chełmskim.

Tabela 1. Porównanie wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Ruda-Huta z gminami sąsiednimi i powiatem chełmskim według stanu na koniec roku 2013.

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Wskaźnik przedsiębiorczości
1.	Gmina Chełm	13 944	920	66,00
2.	Gmina Dorohusk	6 743	275	41,05
3.	Gmina Ruda-Huta	4 684	156	33,20
4.	Gmina Sawin	5 668	247	43,57
5.	Gmina Wola Uhruska	4 017	179	44,75
6.	Powiat Chełmski	79 573	3 514	44,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 2. Porównanie wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Ruda-Huta z gminami sąsiednimi i powiatem chełmskim według stanu na koniec roku 2015.

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Wskaźnik przedsiębiorczości
1.	Gmina Chełm	14 332	975	68,03
2.	Gmina Dorohusk	6 604	307	46,49
3.	Gmina Ruda-Huta	4 677	170	36,35
4.	Gmina Sawin	5 636	282	50,04
5.	Gmina Wola Uhruska	3 974	171	43,03
6.	Powiat Chełmski	79 377	3 774	47,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Edukacja w Gminie Ruda-Huta prowadzona jest poprzez placówki oświatowe na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. Od 2013r. funkcjonuje samodzielne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie „Pod Zieloną Koniczynką”, do którego uczęszcza 27 dzieci.

Wprawdzie w gminie istnieją dobre warunki zapewniające dostęp do usług w zakresie edukacji na poziomie przedszkola, niemniej jednak stopień zaspokojenia potrzeb w tym zakresie jest niezadawalający - odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w przedszkolu w 2015 roku wynosił niespełna 19%. W gminie odczuwa się brak miejsc opieki nad małym dzieckiem - brak żłobka.

Natomiast Tabela 3 przedstawia liczbę uczniów objętych podstawowym, gimnazjalnym i średnim poziomem nauczania w latach 2007-2015. Wynika z nich, że we wszystkich kategoriach nauczania liczba ta systematycznie i znacząco maleje. Od roku 2014 zauważa się wzrost. Na poziomie podstawowym liczba uczniów w 2015 roku była o 58 uczniów mniejsza niż w 2007 roku, czyli o ok. 18%. Na poziomie gimnazjalnym spadek wyniósł 57 uczniów (31%), a na poziomie średnim o 54 uczniów (100%).

Tabela 3. Uczniowie objęci nauczaniem podstawowym, gimnazjalnym i średnim w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015.

Rok	Szkoły podstawowe		Gimnazjum		Liceum Ogólnokształcące	
	Ilość	Liczba uczniów	Ilość	Liczba uczniów	Ilość	Liczba uczniów
2007	3	315	1	181	1	54
2008	3	293	1	183	1	42
2009	3	270	1	173	1	37
2010	3	281	1	163	1	36
2011	2	275	1	151	1	36
2012	2	256	1	137	1	20
2013	2	237	1	140	1	6
2014	2	249	1	129	0	0
2015	2	257	1	124	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 4. Porównanie wskaźnika liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i w gimnazjach w Gminie Ruda-Huta, gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim według stanu na koniec 2015 roku.

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba uczniów razem w szkołach podstawowych i gimnazjach	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach
1.	Gmina Chełm	1 243	7,72	12,00

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

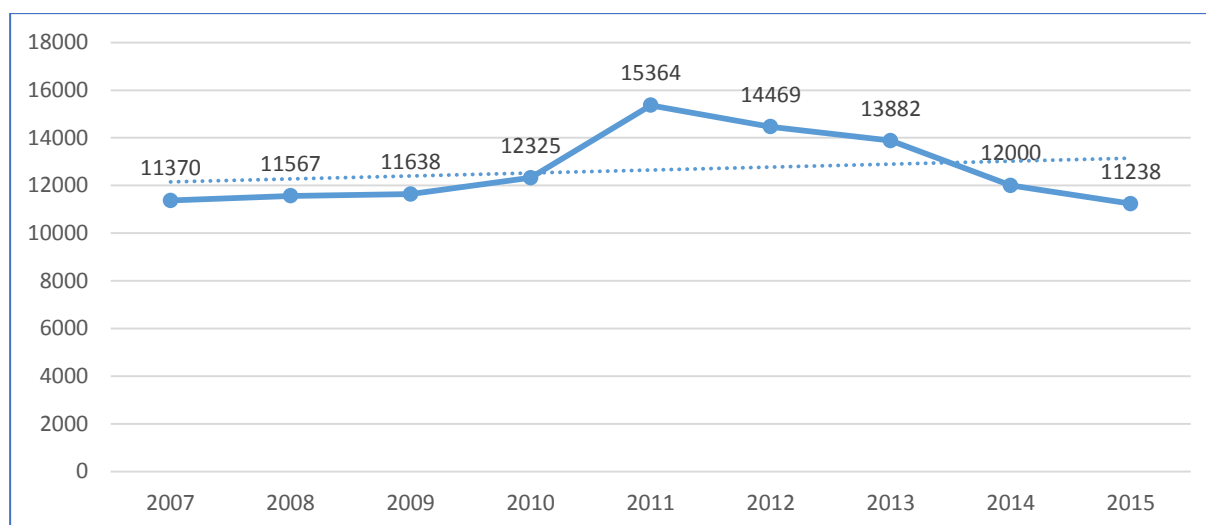
2.	Gmina Dorohusk	574	8,12	5,69
3.	Gmina Ruda-Huta	379	9,81	4,77
4.	Gmina Sawin	485	10,32	5,89
5.	Gmina Wola Uhruska	356	6,15	4,46
7.	Powiat Chełmski	6 938	6,68	8,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wyposażenie szkół w komputery z dostępem do Internetu można ocenić na poziomie niezadawalającym. W gimnazjach na jeden komputer przypada 4,77 ucznia. Znacznie gorzej sytuacja wygląda w szkołach podstawowych gdzie przypada 9,81 ucznia na jeden komputer. Wskaźnik w obu kategoriach szkół jest wyraźnie gorszy od gmin sąsiednich i średniej dla całego powiatu chełmskiego co prezentują dane zawarte w Tabeli 4.

W Gminie Ruda-Huta działalność prowadzi 1 niepubliczna przychodnia podstawowej opieki zdrowotnej, która rocznie udziela ok. 14 tys. porad. Dane dotyczące liczby udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2007-2013 przedstawia Rysunek 9. Ich analiza wskazuje, że apogeum liczby udzielonych porad było w 2011 roku, po czym nastąpił spadek. Jednak liczba porad udzielonych w 2013 roku była o 2 512 większa (ok. 22%) niż w 2007 roku. Linia trendu zaznaczona na Rysunku 9 wskazuje tendencję rosnącą dla całego okresu. Na terenie Gminy działalność prowadzi 1 ogólnodostępna apteka, a najbliższy szpital znajduje się w Chełmie.

Rysunek 9. Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 wraz z zaznaczoną linią trendu.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na tle gmin sąsiednich oraz całego powiatu chełmskiego liczba porad w Gminie Ruda-Huta w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców jest na jednym z najniższych poziomów i wyraźnie poniżej średniej powiatowej. Dane te przedstawia tabela 5. Wskaźnik ten dla Gminy Ruda-Huta w 2013 roku wyniósł 2 953,62, a średnia dla całego powiatu - 3 369,98. Bardzo niska wartość wskaźnika dla Gminy Chełm (130,33) wynika z bliskiego sąsiedztwa miasta Chełm, gdzie mieszkańcy gminy korzystają z przychodni usytuowanych na terenie miasta.

Tabela 5. Porównanie korzystania z porad podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2013 roku w Gminie Ruda-Huta, w gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim.

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba mieszkańców	Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	Wskaźnik korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej
1.	Gmina Chełm	13 944	1 818	130,33
2.	Gmina Dorohusk	6 743	22 717	3 390,60
3.	Gmina Ruda-Huta	4 684	13 882	2 953,62
4.	Gmina Sawin	5 668	24 664	4 327,02
5.	Gmina Wola Uhruska	4 017	15 362	3 840,50
6.	Powiat Chełmski	79 573	268 250	3 369,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 6 przedstawia dane dotyczące roku 2015. Wskaźnik w stosunku do roku 2013 zmniejszył się dodatkowo o 18,56%.

Tabela 6. Porównanie korzystania z porad podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2015 roku w Gminie Ruda-Huta, w gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim.

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba mieszkańców	Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	Wskaźnik korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej
1.	Gmina Chełm	14 332	1 513	105,57
2.	Gmina Dorohusk	6 604	23 052	3 490,61

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

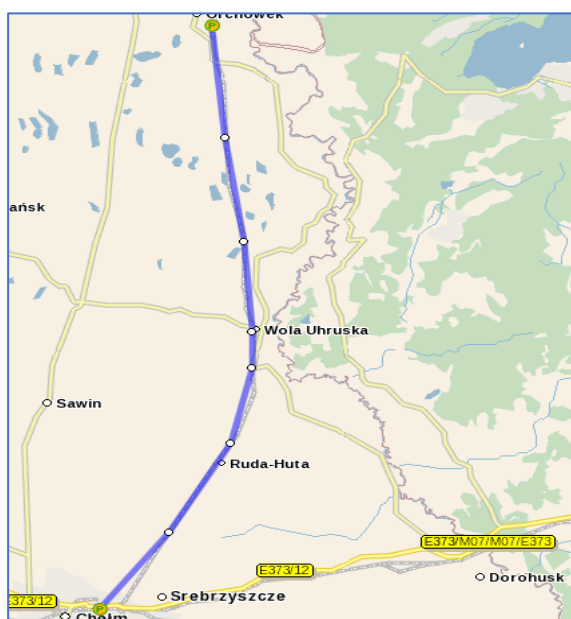

3.	Gmina Ruda-Huta	4 672	11 238	2 405,39
4.	Gmina Sawin	5 636	24 545	4 355,04
5.	Gmina Wola Uhruska	3 974	14 278	3 592,85
6.	Powiat Chełmski	79 377	264 964	3 338,05

Dostępność komunikacyjną Gminy Ruda-Huta zapewnia prawie wyłącznie transport drogowy, a publiczny transport zbiorowy obsługiwany jest przede wszystkim przez przewozy autobusowe. Miejscowość gminna jest powiązana komunikacyjnie bezpośrednimi relacjami z Chełmem.

Od sezonu wakacyjnego w 2012 roku dzięki staraniom ośmiu samorządów: miasta Chełm, powiatu chełmskiego, włodawskiego oraz gmin: Chełm, Kamień, Wola Uhruska, Ruda-Huta i Włodawa, w okresie od czerwca do września, w soboty i niedziele pomiędzy Włodawą i Chełmem wykonywane są po dwa połączenia tam i z powrotem transportem kolejowym przy wykorzystaniu linii kolejowej nr 81. Połączenia te obsługuje szynobus, który zatrzymuje się także na stacji Ruda-Opalin, na terenie Gminy Ruda-Huta. Ze względu na sezonowy i weekendowy charakter połączenia te mają przede wszystkim znaczenie dla ruchu turystycznego. Przebieg połączenia przedstawia Rysunek 10.

Rysunek 10. Przebieg połączenia kolejowego Chełm-Włodawa.

Źródło: <http://beta.rozklad-pkp.pl>.

Gmina Ruda-Huta znajduje się w strefie nadgranicznej sąsiadując z Ukrainą i jest objęta Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego podpisaną w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku. Zasięg

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

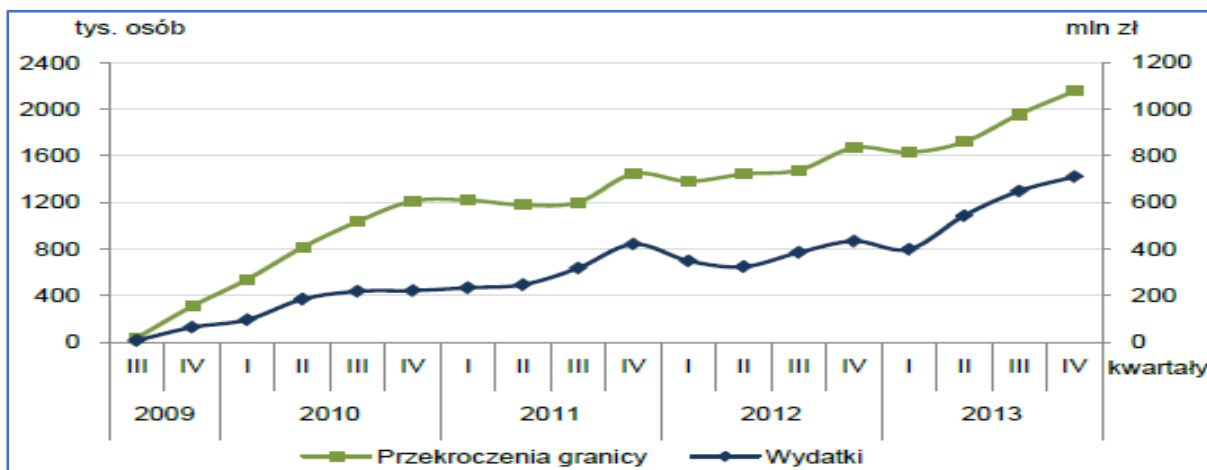
Umowy po obu stronach granicy wraz z zaznaczonymi przejściami granicznymi prezentuje Rysunek 11.

Rysunek 11. Obszar objęty małym ruchem granicznym pomiędzy Polską i Ukrainą z zaznaczonym terenem Gminy Ruda-Huta (kolor czerwony) oraz przejściami granicznymi.

Źródło: „Ruch graniczny oraz przepływ towarów i usług na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski w 2013 roku”, GUS – Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Warszawa-Rzeszów 2014, s. 51.

Rysunek 12. Mały ruch graniczny oraz wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską w latach 2009-2013.

Źródło: „Badanie obrotu towarów i usług na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski w IV kwartale 2013 roku”, GUS Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Warszawa-Rzeszów, 20 lutego 2014 r., s. 10.

Ułatwienia w przekraczaniu granicy wprowadzone postanowieniami tej umowy zwiększyły liczbę osób przekraczających granicę i znacznie pobudziły wymianę handlową co ilustruje Rysunek 12.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Według danych GUS cudzoziemcy w Polsce dokonali 66,5% zakupów w pasie do 50 km od granicy, w tym najwięcej w pasie do 50 km od granicy z Ukrainą – 87,8%. Zakres obszarów oddziaływania granicy na podstawie odległości od granicy do miejsca dokonania zakupów przez Polaków i cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w IV kwartale 2013 roku przedstawia Rysunek 13. W tym kontekście należy podkreślić, że Gmina Ruda-Huta znajduje się w pobliżu (ok. 25 km) przejścia granicznego w Dorohusku, przez które rocznie wjeżdża do Polski, przez przejście drogowe ponad 700 tys. osób, a przez przejście kolejowe – ok. 65 tys. osób, czyli razem ok. 30% całej wymiany w ramach małego ruchu granicznego z Ukrainą.

Rysunek 13. Zakres obszarów oddziaływania granicy na podstawie odległości od granicy do miejsca dokonania zakupów przez Polaków i cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w IV kwartale 2013 roku.

Źródło: „Badanie obrotu towarów i usług na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski w IV kwartale 2013 roku”, GUS Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Warszawa-Rzeszów, 20 lutego 2014 r., s. 15.

Średnie wydatki poniesione przez jednego cudzoziemca przekraczającego granicę polsko-ukraińską w IV kwartale 2013 r. wyniosły 661 zł i w odniesieniu do tego samego okresu roku poprzedniego wydatki te były o 27,3% wyższe. Dodatkowe perspektywy zwiększenia wymiany towarowej i osobowej z Ukrainą powstały po podpisaniu przez ten kraj umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską. Należy to wykorzystać także w kształtowaniu polityki rozwoju Gminy Ruda-Huta. Dodatkowe możliwości powstaną także po przygotowywanym otwarciu przejścia granicznego między Polską i Białorusią we Włodawie.

Dochody i wydatki ogółem budżetu Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 przedstawia Rysunek 14. Obie strony budżetu w latach 2007-2010 miały tendencję wzrostową, a ich wielkość w 2010 roku przekraczała kwotę 15 mln zł. W latach następnych wystąpił spadek zarówno dochodów, jak i wydatków.

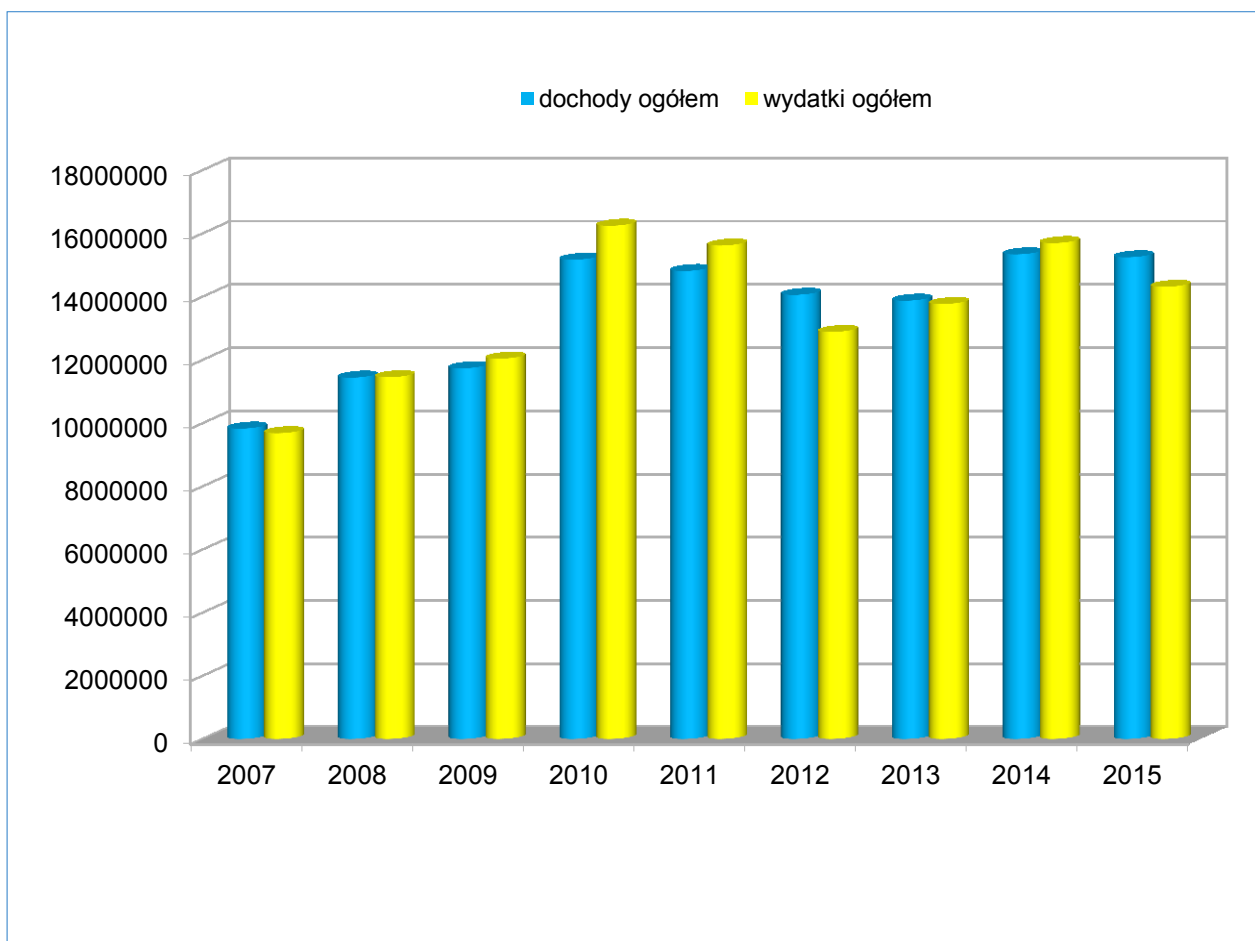

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

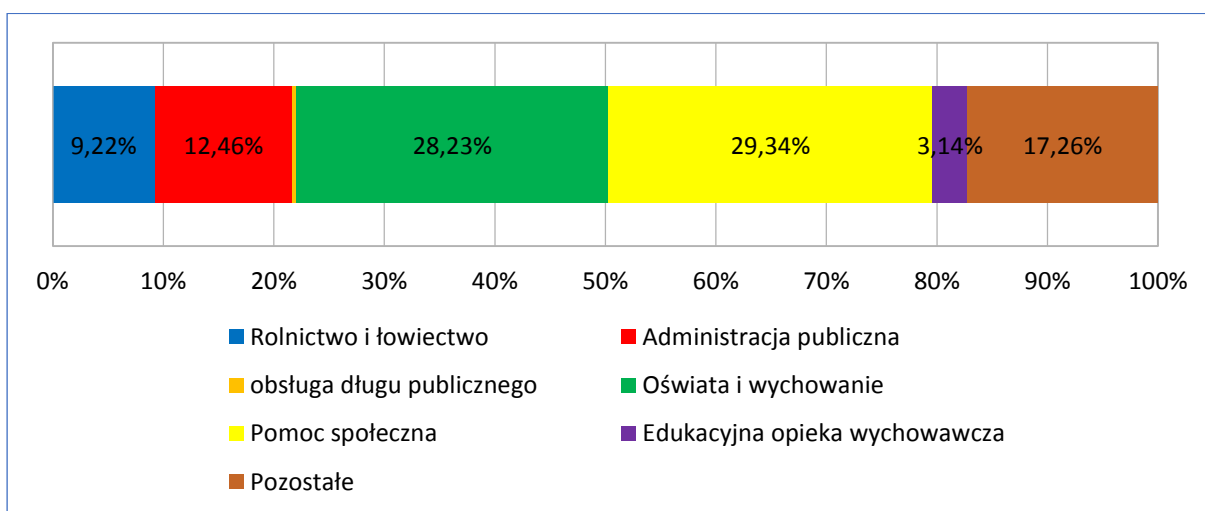

Rysunek 14. Dochody i wydatki budżetu Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w PLN.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 15. Struktura wydatków budżetu Gminy Ruda-Huta w 2015 roku w %.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W wydatkach w 2015 roku największy udział miała pomoc społeczna (29,34%) oraz oświata i wychowanie (28,23%), które razem zagospodarowują 57,6% wszystkich wydatków. Jest to struktura typowa dla gmin wiejskich wynikająca z ich zadań ustawowych, chociaż w tym przypadku wydatki na pomoc społeczną mają większy udział niż średnia. Taka struktura znacząco ogranicza możliwości inwestycyjne. Pozytywną stroną są wydatki na obsługę długu publicznego poniżej 1%. Wielkość ta jest wyraźnie mniejsza od obciążeń z tego tytułu występujących w większości gmin powiatu chełmskiego, gdzie obsługa długu publicznego oscyluje w granicach 3-4%. Oznacza to, że Gmina ma większe niż przeciętne możliwości zadłużania się w celu realizacji nowych inwestycji i absorbowania funduszy unijnych. Strukturę wydatków Gminy Ruda-Huta w 2015 roku przedstawia Rysunek 15.

Różnicę między dochodami i wydatkami w latach 2007-2015 przedstawia Tabela 7. W okresie od 2008 do 2011 roku w budżecie Gminy występował deficyt. Największy był w roku 2010, gdy oscylował w granicach 7% i był związany z realizacją dużego planu inwestycyjnego.

W 2012 roku wystąpiła nadwyżka budżetowa w wysokości ok. 9%, co znacząco poprawiło możliwości finansowe Gminy. Na koniec roku 2015 nadwyżka wynosiła ok. 6%.

Tabela 7. Dochody, wydatki i różnica pomiędzy dochodami i wydatkami budżetu Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w PLN.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
dochody ogółem	9 830 390	11 441 957	11 739 118	15 168 679	14 812 957	14 059 424	13 874 068	15 339 621	15 246 328
wydatki ogółem	9 685 967	11 454 477	12 041 344	16 243 251	15 618 326	12 886 332	13 768 517	15 696 578	14 312 115
różnica	144 422	-12 520	-302 226	-1 074 571	-805 369	1 173 092	105 551	-356 957	934 213

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2. Synteza diagnozy przestrzennej Gminy Ruda-Huta

Na obszarze Gminy obowiązuje „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ruda-Huta” uchwalone przez Radę Gminy 31 stycznia 2005 roku. Studium ukierunkowuje rozwój układu przestrzennego wskazując jego główne elementy.

„Studium” nakreśla następujące kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Ruda-Huta:

- rozwój funkcji mieszkaniowych,
- rozwój funkcji usługowych,
- rozwój funkcji rolniczych i leśnych,
- rozwój funkcji produkcyjnych – pozarolniczych,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- rozwój funkcji wypoczynku i turystyki.

Gmina dysponuje wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi (duże bogactwo i różnorodność zbiorowisk torfowiskowych i leśnych, unikalna awifauna doliny Bugu, dość duże kompleksy leśne oraz malowniczy krajobraz terenów nadbużańskich w okolicach Hniszowa i Rudki), które stwarzają szanse dla rozwoju ekoturystyki, turystyki kwalifikowanej (pieszej, rowerowej, konnej) oraz agroturystyki. Znaczący jest tu udział gleb o średnich walorach agroekologicznych (gleby klasy IV stanowią ok. 50 % powierzchni gruntów ornych) oraz dość duży udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych ok. 25 %, co stanowi bazę dla rozwoju rolnictwa (produkcji roślinnej i hodowlanej).

Na obszary i obiekty objęte prawną ochroną przyrody składają się:

1. Chełmski Park Krajobrazowy,
2. Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu,
3. Rezerwat przyrody „Bagno Serebryskie”,
4. Użytki ekologiczne,
5. Obszary NATURA 2000 – Chełmskie Torfowiska Węglanowe PLH 060023,
6. Obszar NATURA 2000 – Dolina Środkowego Bugu PLB 060003,
7. Obszar NATURA 2000 – Las Żaliński PLH 060102,
8. Pomniki przyrody w postaci 11 drzew objętych ochroną,
9. Zabytkowy park podworski w Hniszowie.

Głównymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego mającymi na celu ochronę i kształtowanie krajobrazu w „Studium” są min:

- zachowanie właściwych proporcji pomiędzy krajobrazem rolniczym i kulturowym, oszczędne gospodarowanie przestrzenią, głównie poprzez ograniczanie rozpraszania zabudowy, a w szczególności na terenie Chełmskiego Parku Krajobrazowego i Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- stosowanie regionalnych standardów architektonicznych w nowej zabudowie „harmonizującej z krajobrazem terenów wiejskich”,
- wzmacnianie cech krajobrazu wiejskiego, zachowanie najcenniejszych enklaw rolnych o wyjątkowo cennej krajobrazowo mozaice pól, muraw napiaskowych, polan śródleśnych, ziołorośli, wielogatunkowych łąk i lokalnych zabagnień, dotyczy to głównie terenów na północ od wsi Zarudnia,
- ochronę obszarów z zachowanymi formami krasowymi w rejonie wsi: Karolinów, Tarnówka, Leśniczówka, poprzez dotychczasowe użytkowanie terenów,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- ochrona przed zabudową obszarów atrakcyjnych krajobrazowo w strefie krawędziowej dolin: Bugu, Uherki, oraz punktu widokowego w rejonie Gotówki,
- wyznaczenie terenów zabudowy turystyczno-letniskowej w Chełmskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie w granicach istniejących układów osadniczych, a pól namiotowych np. nad Uherką na zachód od Rudy.

Na terenie Gminy znajdują się dwa obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegające ochronie prawnej:

- kościół w Zarudni
- pozostałości zespołu dworsko - parkowego w Hnieszowie.

Natomiast grupę obiektów objętych ewidencją zabytków stanowią min:

1. obiekty sakralne - kościół parafialny z 1923 r. w miejscowości Ruda-Huta,
2. obiekty użyteczności publicznej, np: dworzec kolejowy, budynki byłych szkół, poczty, karczmy, a także domów mieszkalnych wzniesionych na przełomie XIX i XXw.
3. obiekty przemysłowe:
  - młyn elektryczny w Karolinowie,
  - wiatrak w Żalinie,
4. założenia dworskie w miejscowości Ruda-Huta,
5. liczne kapliczki, krzyże i figury na terenie całej Gminy,
6. cmentarze i mogiły,

Układ komunikacyjny Gminy oparty jest o sieć dróg. Najwyższą kategorię ma droga wojewódzka nr 816 relacji Terespol – Kodeń – Sławatycze – Włodawa – Dorohusk – Horodło – Zosin. Uzupełnieniem sieci są drogi powiatowe i gminne. Spośród dróg powiatowych najważniejszą rolę pełnią te, które zapewniają połączenia z sąsiednimi gminami. Są to:

- nr 1821 L – połączenie z gminą Sawin,
- nr 1822 L – połączenie z gminą Dorohusk,
- nr 1823 L – połączenie z gminami Chełm i Wola Uhruska
- nr 1824 L – połączenie z gminą Wola Uhruska.

Opis długości całej sieci z wyszczególnieniem poszczególnych kategorii dróg przedstawia Tabela 8. Zwraca uwagę duży udział w strukturze sieci drogowej dróg powiatowych (46%). Z jednej strony jest to okoliczność korzystna bo pozwala w znacznym stopniu liczyć na modernizację infrastruktury transportowej przy zaangażowaniu zewnętrznych środków

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

finansowych. Jednak z drugiej strony możliwości finansowe powiatu są bardzo małe, co utrudnia szybką poprawę stanu nawierzchni tych dróg.

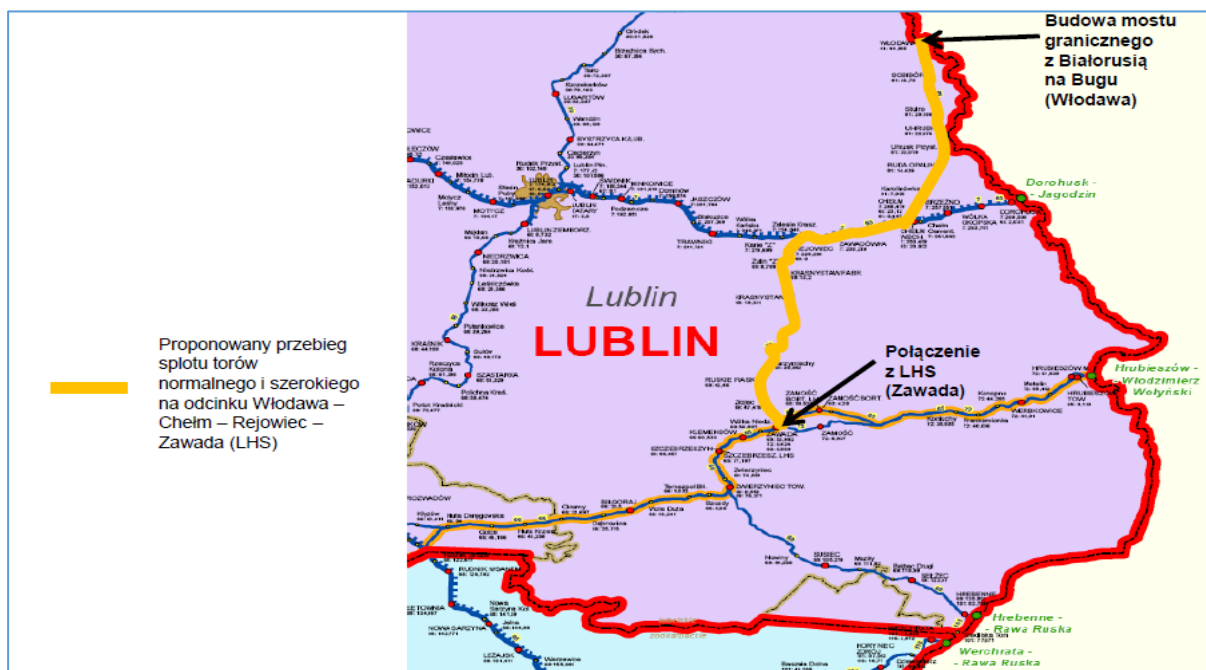
Tabela 8. Sieć drogowa na terenie Gminy Ruda-Huta z podziałem na kategorie.

Lp.	Kategoria drogi	Długość w km	Udział w % w całej sieci
1.	wojewódzkie	5,0	4
2.	powiatowe	58,0	46
3.	gminne	62,6	50
4.	Razem	125,6	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Oprócz sieci drogowej przez teren Gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa nr 81 o znaczeniu lokalnym relacji: Chełm – Włodawa. W sezonie wakacyjnym w weekendy wykonywane są na tej linii przewozy pasażerskie z myślą o ruchu turystycznym. W granicach Gminy przy tej linii położona jest stacja kolejowa w Rudzie-Opalin oraz przystanek w Karolinowie. W pobliżu Gminy Ruda-Huta przebiega szerokotorowa linia kolejowa nr 63 w relacji od Granicy Państwa przez Dorohusk do Zawadówki. W oparciu o linie nr 63 oraz nr 81 projektowane jest połączenie LHS szerokim torem z siecią Kolei Białoruskiej. Koncepcję tę prezentuje Rysunek 16.

Rysunek 16. Koncepcja połączenia szerokim torem kolejowym LHS z siecią Kolei Białoruskich przez teren Gminy Ruda-Huta.

Źródło: PKP PLK „Przyszłość przewozów intermodalnych w Polsce w oparciu o potencjał tranzytowy w Polsce”, Warszawa czerwiec 2013.

W latach 2007-2015 nastąpił przyrost sieci wodociągowej co ilustruje Rysunek 17. Odsetek mieszkańców korzystających z wodociągów z 60,9% w 2007 roku wzrósł do 66,4% w roku 2012. Nie odnotowano natomiast przyrostu sieci kanalizacyjnej. W 2007 roku dostęp do niej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

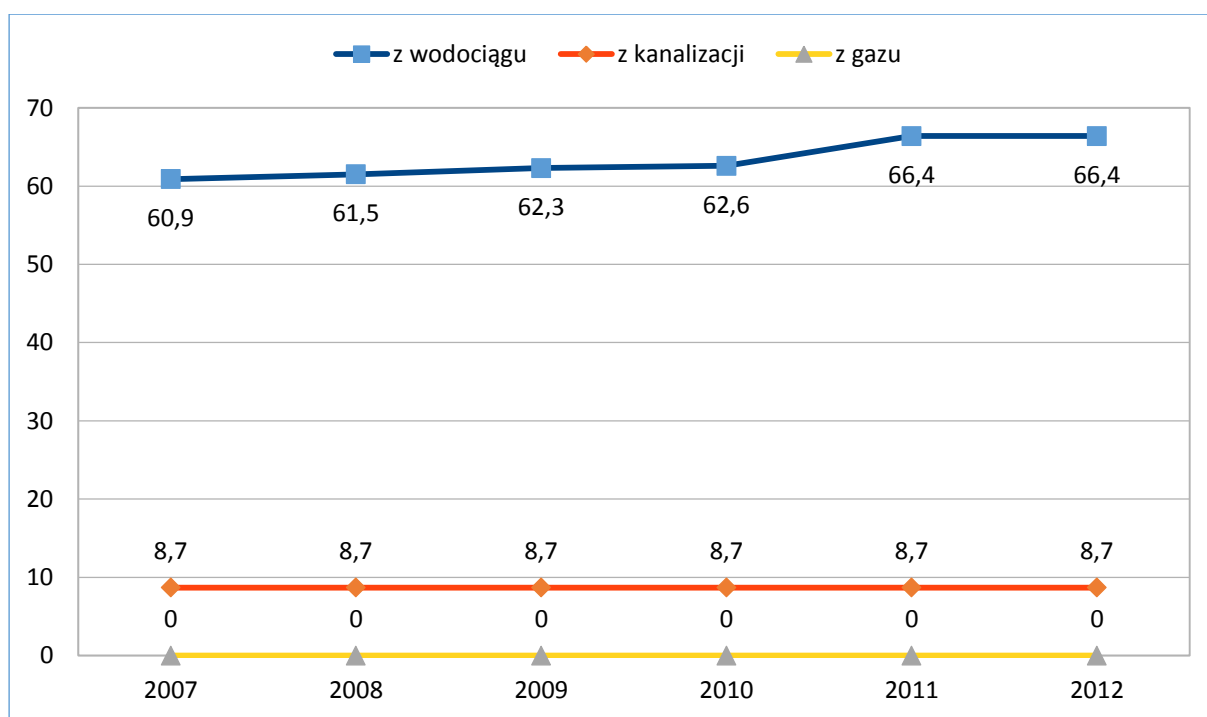

miało 8,7% mieszkańców i w 2012 roku także 8,7%. Ze względu na rozproszoną zabudowę kwestię kanalizacji rozwiązywano głównie poprzez rozbudowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie Gminy w omawianym okresie nie pojawiła się sieć gazowa.

Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej pozwoliła zbliżyć się Gminie Ruda-Huta do średniej dla całego powiatu chełmskiego (70,30%), ale jednak ciągle pozostaje poniżej tego wskaźnika. Znacznie gorzej sytuacja wygląda w zestawieniu ze średnią dla województwa lubelskiego (81,70%) i całej Polski (87,90%). W kanalizacji dysproporcje są dużo większe, chociaż nieco łagodzone przez rozbudowę systemu przydomowych oczyszczalni nie ujętego w tym wskaźniku. Prowadzone inwestycje nie pozwoliły jednak na osiągnięcie poziomu zbliżonego do średniej powiatowej czy wojewódzkiej, a tym bardziej średniej ogólnopolskiej. Dane te przedstawia Tabela 9. Pokazują one konieczne kierunki rozwoju także na perspektywę 2016-2020.

Rysunek 17. Udział mieszkańców Gminy Ruda-Huta korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2007-2012 w %.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 9. Porównanie korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Ruda-Huta, w powiecie chełmskim, województwie lubelskim i w Polsce w 2015 roku w %.

Korzystający z instalacji w % ogółu	W Gminie Ruda-Huta	W powiecie chełmskim	W województwie lubelskim	W Polsce
(dane z roku 2015)				

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

z wodociągu	68,58%	70,30%	81,70%	87,90%
z kanalizacji	10,42%	22,50%	49,30%	64,30%
z gazu	0,00%	8,70%	39,80%	52,40%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Ruda-Huta uczestniczy w projekcie rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Włodawy. W ramach utworzonego partnerstwa samorządów terytorialnych dąży się do osiągnięcia następujących celów:

1. Rozwój i wzmocnienie powiązań funkcjonalnych między miastem a jego otoczeniem.
2. Prawidłowe wyznaczenie granicy miejskiego obszaru funkcjonalnego (delimitacja).
3. Identyfikacja wspólnych celów rozwojowych.

Rozpoczęcie prac nad wspólnym rozwojem planowanego obszaru funkcjonalnego wynika z podobieństwa cech geograficznych obszaru, wysokiego potencjału gmin partnerskich w zakresie rozwoju turystyki oraz przygranicznego położenia. Potencjałem terenu jest stan środowiska naturalnego i dogodne warunki do rozwoju turystyki. Projektowany obszar funkcjonalny połączył 11 jednostek samorządu terytorialnego - Gmina Miejska Włodawa - lider zawartego porozumienia wspólnie z Powiatem Włodawskim i 9 gminami wiejskimi: Hanna, Hańsk, Ruda-Huta, Sosnowica, Stary Brus, Urszulin, Włodawa, Wola Uhruska, Wiryki. Partnerzy wspólnie tworzą obszar ciągły przestrzennie wyodrębniony ze względu na zbliżone cechy geograficzne, społeczno-gospodarcze oraz potencjał w rozwoju turystyki. Włączenie do obszaru funkcjonalnego gminy Ruda-Huta wynika z istniejących relacji pomiędzy

7 gminami powiatu oraz gminy Ruda-Huta wspólnie wchodzących w skład struktury Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” (działającej od 2006r.).

2.3. Wnioski z badań ankietowych

Przy planowaniu celów rozwojowych oparto się także na wynikach badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy. Charakterystykę respondentów pod względem wieku i wykształcenia przedstawiają Rysunki 18 i 19.

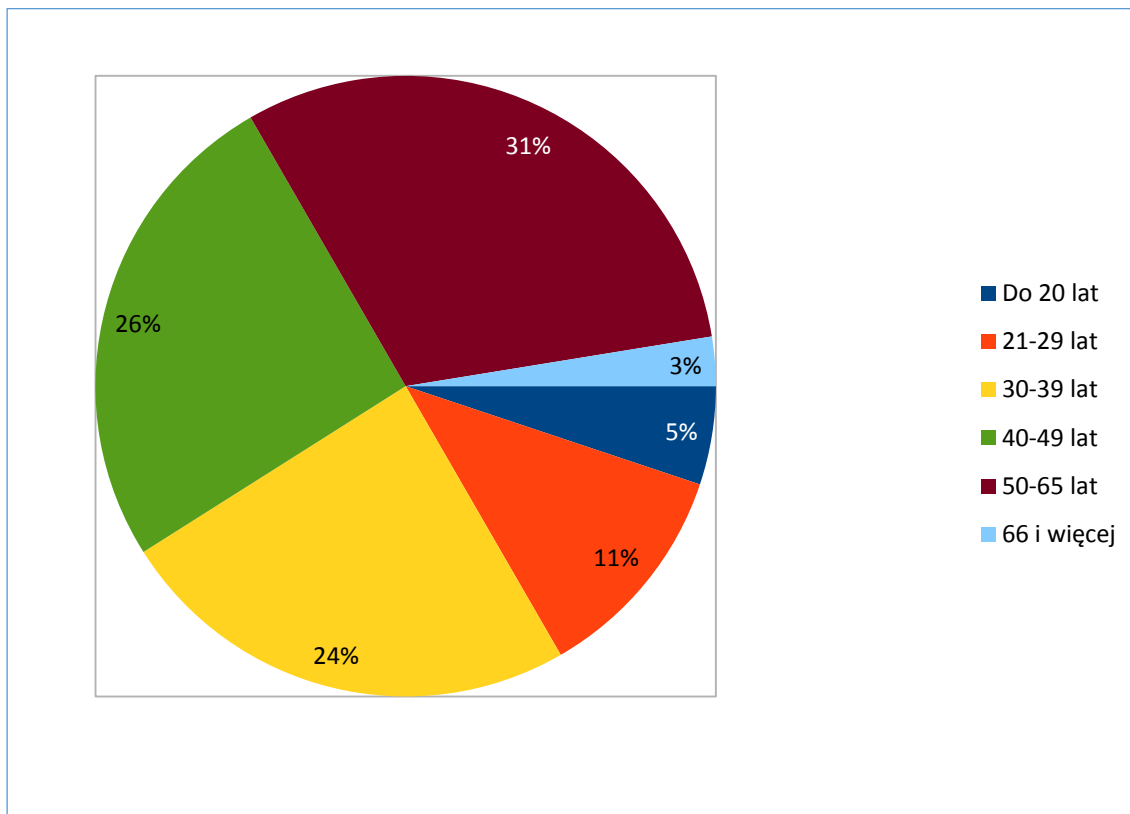

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

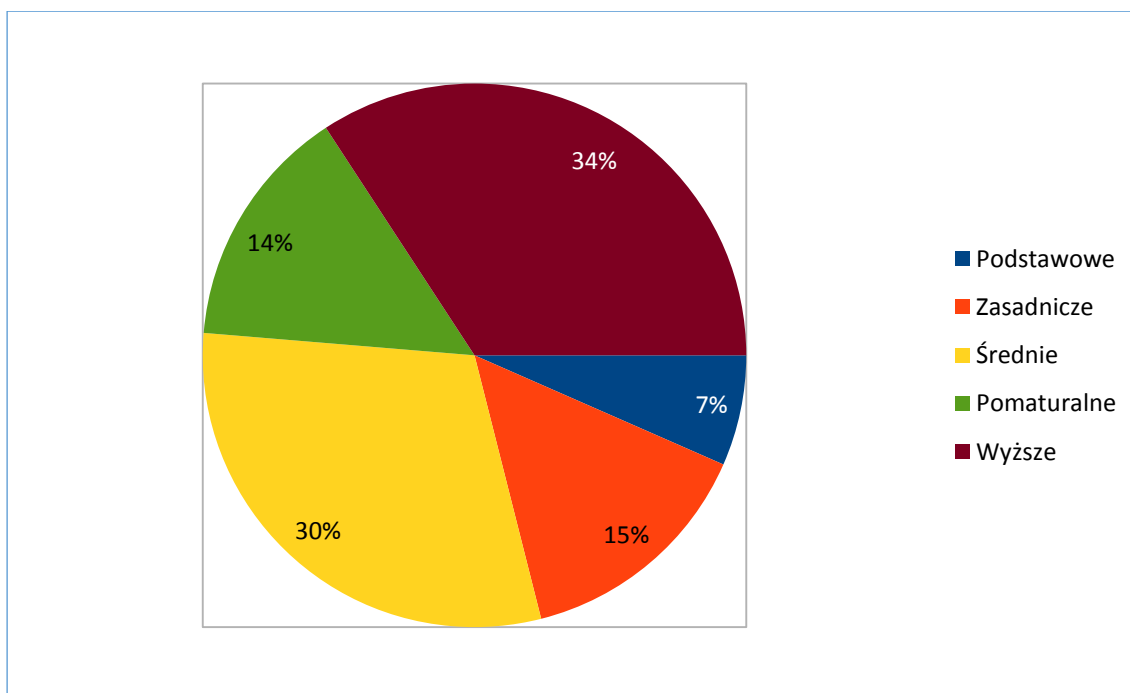

Rysunek 18. Struktura ankietowanych pod względem wieku.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 19. Struktura ankietowanych pod względem wykształcenia.

Źródło: opracowanie własne.

Pod względem wieku wśród uczestników badania dominowały osoby w wieku produkcyjnym (92%). Natomiast pod względem wykształcenia wśród respondentów znaczącą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (34%).

Mocne strony Gminy Ruda-Huta według ankietowanych to bliskie położenie Gminy od Chełma i Włodawy oraz przejścia granicznego w Dorohusku, wysoka aktywność samorządu gminnego w zakresie działalności inwestycyjnej i pozyskiwania funduszy unijnych oraz działalność kulturalna świetlic wiejskich. Pełną informację na temat uzyskanych odpowiedzi przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Odpowiedzi na pytanie o mocne strony Gminy Ruda-Huta.

1. MOCNE STRONY GMINY RUDA-HUTA TO:				
Opis cechy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Bliskie położenie gminy od Chełma i Włodawy oraz przejścia granicznego w Dorohusku	42	30	5	3
Dobrze rozbudowana infrastruktura techniczna: sieć drogowa, wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna i telekomunikacyjna	16	45	13	4
Dobre gleby do produkcji rolnej i baza surowcowa do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego	6	26	31	15
Dostępność terenów do rozwoju usług rekreacyjno-turystycznych oraz budownictwa mieszkaniowego	18	38	16	8
Wysoka aktywność samorządu gminnego w zakresie działalności inwestycyjnej i pozyskiwania funduszy unijnych	43	27	8	1
Istniejąca infrastruktura oświatowa, społeczna i sportowa	29	35	13	1
Organizowanie imprez regionalnych	31	31	13	2
Działalność kulturalna świetlic wiejskich	32	28	15	4

Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie o słabe strony najczęściej wskazań uzyskał wysoki poziom bezrobocia i rozdrobnienie gospodarstw rolnych powiązane z ich niską dochodowością. Nieco mniej zdecydowanie respondenci wskazywali na zły stan dróg. Pełne wyniki uzyskanych odpowiedzi na to pytanie przedstawia Tabela 11.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 11. Odpowiedzi na pytanie o słabe strony Gminy Ruda-Huta.

2. SŁABE STRONY GMINY RUDA-HUTA TO:				
Opis cechy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Wysoki poziom bezrobocia	59	19	2	
Zły stan dróg	31	28	18	3
Rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ich niska dochodowość	35	40	3	1
Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna	14	42	20	3
Brak terenów inwestycyjnych	16	37	18	6
Niska aktywność społeczna mieszkańców	29	26	14	9
Brak bazy noclegowej i gastronomicznej	1			

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast na pytanie o zagrożenia dla rozwoju Gminy Ruda-Huta respondenci wskazali wyludnianie się obszaru Gminy ze szczególnym zwróceniem uwagi na emigrację ludzi młodych, brak środków finansowych na potrzebne inwestycje a także rozdrobnienie gospodarstw rolnych połączone z ich niską dochodowością. Najmniejsze obawy budzą problemy z integracją Ukrainy z Unią Europejską, zagrożenie patologiami społecznymi szczególnie wśród dzieci i młodzieży oraz trwałe ograniczenie możliwości rozwojowych związanych ze złym stanem dróg i pozostałej infrastruktury technicznej. Pełne wyniki przedstawia Tabela 12.

Tabela 12. Odpowiedzi na pytanie o zagrożenia dla rozwoju Gminy Ruda-Huta.

3. CO ZAGRAŻA ROZWOJOWI GMINY RUDA-HUTA?				
Opis cechy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Problemy z integracją Ukrainy z Unią Europejską.	14	12	40	9
Wyludnianie się obszaru gmin, w tym emigracja ludzi młodych	42	31	7	
Rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ich niska dochodowość	29	44	3	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Trwale ograniczenie możliwości rozwojowych związanych ze złym stanem dróg i pozostałej infrastruktury technicznej	16	32	27	4
Brak środków finansowych na potrzebne inwestycje	33	36	11	
Niskie zainteresowanie możliwościami inwestowania	22	41	15	1
Zagrożenie patologiami społecznymi szczególnie wśród dzieci i młodzieży	15	30	30	4

Źródło: opracowanie własne.

Badanie objęło także pytanie o to jakie szanse należy wykorzystać dla rozwoju Gminy Ruda-Huta. Największe nadzieje budzi wykorzystanie funduszy unijnych do modernizacji i rozbudowy sieci dróg oraz wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną, rozwój odnawialnych źródeł energii i rolnictwa ekologicznego, ale także włączenie się w tworzenie przemysłu wydobywania węgla i energetyki konwencjonalnej. Rozbieżne oceny budzi perspektywa rozbudowy przemysłu ciężkiego. Ta opcja zebrała stosunkowo dużo wskazań pozytywnych, jak i negatywnych. Całość uzyskanych wyników przedstawia Tabela 13.

Tabela 13. Odpowiedzi na pytanie o to jakie szanse należy wykorzystać dla rozwoju Gminy Ruda-Huta.

4. JAKIE SZANSE NALEŻY WYKORZYSTAĆ DLA ROZWOJU GMINY RUDA-HUTA?				
Opis cechy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Rozwój współpracy z Ukrainą i Białorusią na poziomie gospodarczym i społeczno-kulturalnym	39	27	9	5
Włączenie się w tworzenie przemysłu wydobywania węgla i energetyki konwencjonalnej	54	20	4	2
Rozwijanie bazy turystycznej i wspieranie agroturystyki	51	25	3	1
Wykorzystanie funduszy unijnych do modernizacji i rozbudowy sieci dróg oraz wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną	71	8	1	
Rozwój odnawialnych źródeł energii i rolnictwa ekologicznego	57	19	1	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

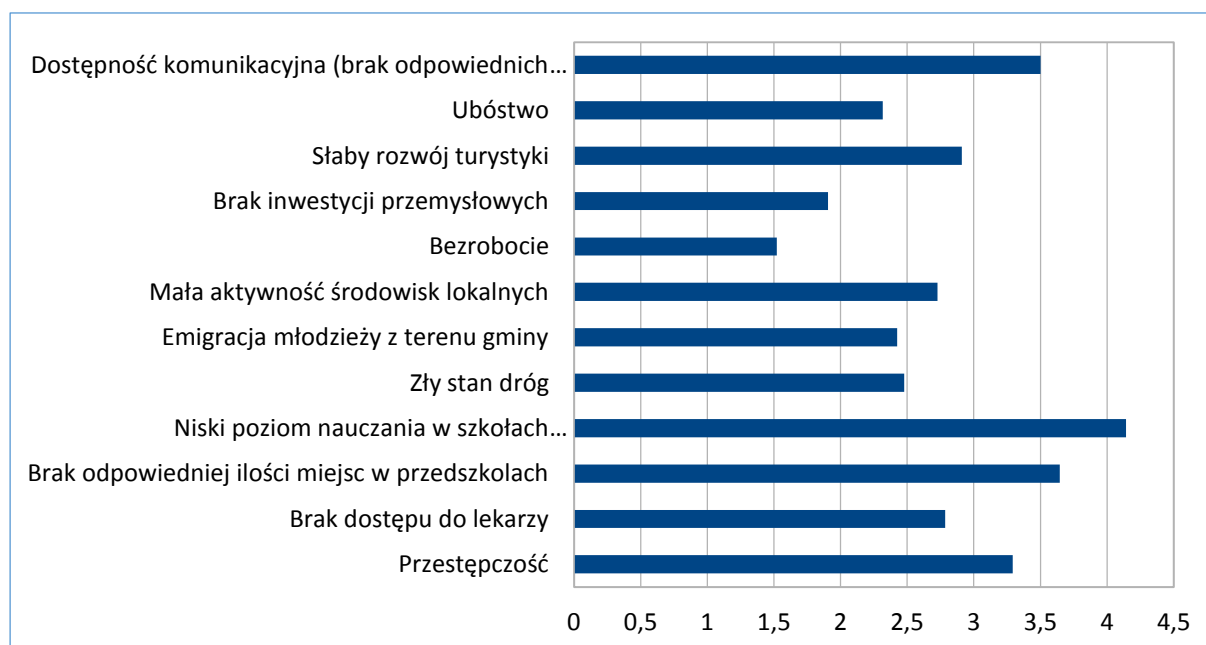
Tworzenie wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości i poprawy konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw	48	27	3	
Rozbudowa sieci gazowej	35	31	12	1
Wytyczenie tras i szlaków turystycznych	49	23	6	1
Rozbudowa przemysłu ciężkiego	30	20	19	9

Źródło: opracowanie własne.

Przy pytaniu o to jakie problemy wymagają pilnego rozwiązania ankietowani mieszkańcy Gminy mogli usystematyzować wybrane zagadnienia w hierarchii od najpilniejszych – 1 punkt, do najmniej pilnych – 5 punktów. Z uzyskanych odpowiedzi zbudowana została mapa znaczenia poszczególnych zagadnień w skali od 1 do 5.

Problemy do najpilniejszego rozwiązania to: bezrobocie, brak inwestycji przemysłowych, ubóstwo i emigracja młodzieży z terenu Gminy. Najmniej pilny wywołuje poziom nauczania w szkołach, brak odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolach i dostępność komunikacyjna. Pełne zestawienie uzyskanych odpowiedzi przedstawia Rysunek 20.

Rysunek 20. Uzyskane odpowiedzi na pytanie o najpilniejsze problemy do rozwiązania w skali od 1 do 5.

Źródło: opracowanie własne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

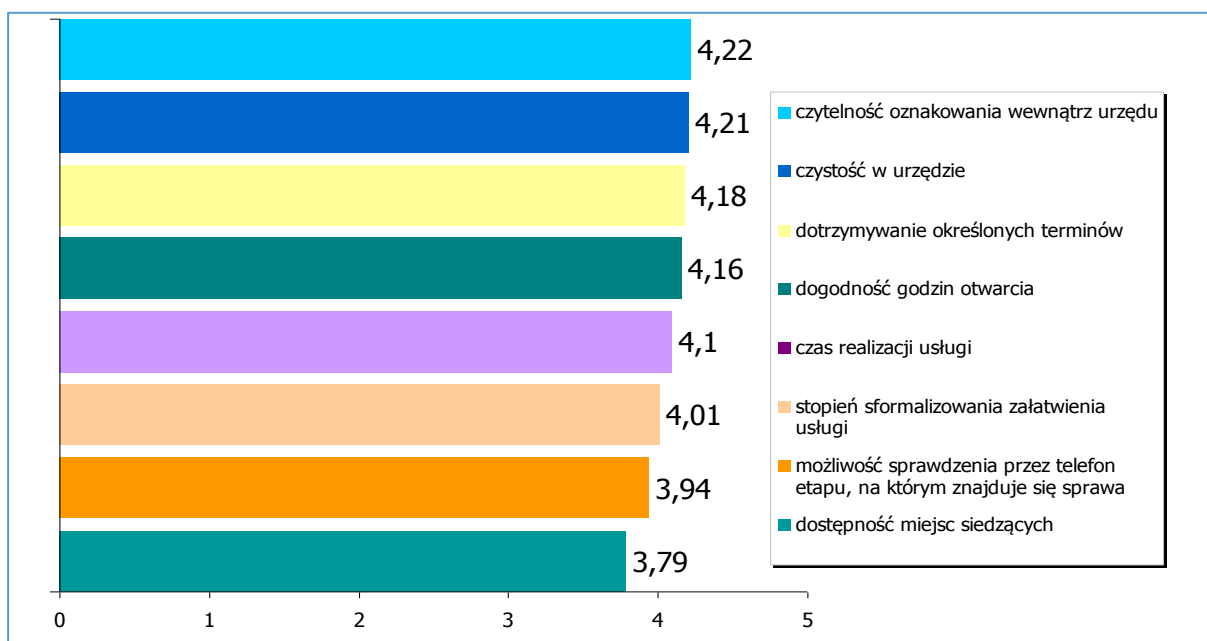

Drugim badaniem wykorzystanym w planowaniu rozwoju jest badanie satysfakcji interesantów z jakości funkcjonowania Urzędu Gminy Ruda-Huta przeprowadzone równoległe w ramach programu „Lepszy urząd” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Raport z tych badań stwierdza, że „pogłębiona analiza satysfakcji klientów z usług świadczonych przez urząd gminy pokazuje zadowolenie mieszkańców z obsługi w urzędzie. Mieszkańcy są bardzo zadowoleni z poziomu obsługi klienta w urzędzie (87,2 % ocen pozytywnych) oraz traktują urząd jako „przyjazny dla klienta” – 84,8 % opinii pozytywnych. Schodząc na poziom szczegółowy zauważyć można kilka pól wymagających poprawy. Wieloaspektowy test satysfakcji ujawnił, że średnia wskazań w przypadku testowanych czynników oscylowała pomiędzy 3,79 a 4,40 – na skali od jednego do pięciu. Stan ten dotyczył zarówno aspektu: jakości obsługi, jak i obsługi przez pracowników urzędu”.

W aspekcie: jakości obsługi najniżej oceniona została dostępność miejsc siedzących (średnia wskazań 3,79) oraz możliwości telefonicznego ustalenia statusu załatwianej sprawy (3,94). Największą satysfakcję wywołało: czytelność oznakowania urzędu (4,22) oraz panująca w nim czystość (4,21). Pełne wyniki przedstawia Rysunek 21.

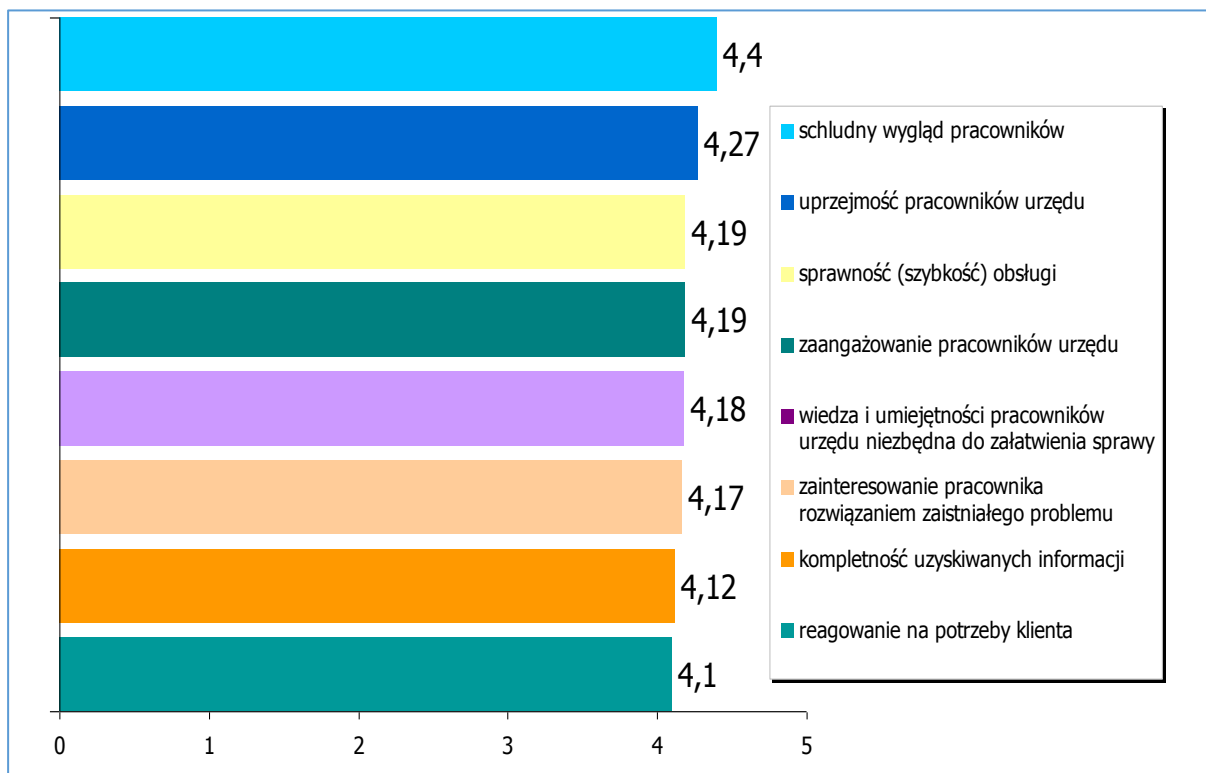
Rysunek 21. Wieloaspektowy test satysfakcji z jakości obsługi w Urzędzie Gminy Ruda-Huta.

Źródło: „Badanie satysfakcji interesantów z jakości funkcjonowania Urzędu Gminy Ruda-Huta”, Warszawa-Chelń czerwiec 2014.

Rysunek 22. Wieloaspektowy test satysfakcji z obsługi przez pracowników Urzędu Gminy Ruda-Huta.

Źródło: „Badanie satysfakcji interesantów z jakości funkcjonowania Urzędu Gmina Ruda-Huta”, Warszawa-Chelń czerwiec 2014.

W aspekcie: zadowolenia z obsługi przez pracowników urzędu najniższe (choć relatywnie wysokie) noty zyskały: reagowanie na potrzeby klienta (4,10) oraz kompletność uzyskiwanych w urzędzie informacji (4,12). Największą satysfakcję wywołały: schludny wygląd urzędników (4,40) oraz ich uprzejmość (4,27). Całość wyników przedstawia Rysunek 22.

Uzyskane wyniki wskazują, że wzrost satysfakcji klientów wymagać będzie podjęcia dwóch typów działań:

- infrastrukturalnych związanych z lepszym dostosowaniem urzędu do potrzeb klientów,
- związanych z większą „przyjaznością” urzędu znajdującą swój wyraz w upraszczaniu procedur, zmniejszaniu formalności oraz umożliwianiu klientom zdalnego (telefonicznego lub elektronicznego) dostępu do informacji o statusie załatwianych spraw.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2.4. Analiza SWOT

Zakończeniem części diagnostycznej jest analiza SWOT, w której dokonano całościowej oceny mocnych i słabych stron Gminy Ruda-Huta w relacji do szans i zagrożeń występujących zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz. Identyfikacja mocnych stron daje podstawę do planowania rozwoju. Z kolei wskazanie słabych stron, będących barierami w rozwoju, pomaga w zdefiniowaniu takich strategicznych kierunków rozwoju, które pozwolą je przewyciężyć lub przynajmniej ograniczyć. Szanse wskazują możliwe do podjęcia działania wzmagające rozwój. Zagrożenia opisują niekorzystne warunki, które mogą przeszkodzić we właściwym wykorzystaniu istniejących szans.

Tabela 14. Analiza SWOT dla Gminy Ruda-Huta.

<u>Mocne strony:</u>	<u>Słabe strony:</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie w pobliżu (drogowego i kolejowego) szlaków komunikacyjnych o znaczeniu między-narodowym: S12-E373 zachodnia Granica Państwa – Kalisz - Piotrków Trybunalski węzeł z autostradą A1-Radom – Lublin – Chełm – Dorohusk –Kowel - Kijów połączonego z obszarem Gminy drogą wojewódzką nr 816 biegnącą dalej do Włodawy i linią kolejową nr 7 Warszawa – Lublin –Chełm – Dorohusk - Kijów połączoną z Włodawą linią kolejową nr 81 biegnącą przez teren Gminy. Oba szlaki wchodzą w skład transeuropejskich korytarzy transportowych należących do sieci TEN-T • Położenie w pobliżu miasta Lublin, w obszarze funkcjonalnym miast Chełm, Włodawa oraz w strefie przygranicznej z Ukrainą oraz Białorusią • Cenne przyrodniczo środowisko naturalne • Gleby o dobrej jakości sprzyjającej rozwojowi rolnictwa i na jego bazie przetwórstwa spożywczego • Istniejąca i rozbudowywana infrastru- 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozproszona struktura osadnicza utrudniająca rozbudowę infrastruktury liniowej i podnosząca koszty jej utrzymania • Zmniejszająca się liczba ludności i emigracja ludzi młodych oraz wykształconych • Niskie dochody mieszkańców wraz ze znacznym uzależnieniem od transferów społecznych • Wysoki i rosnący poziom bezrobocia połączony z występowaniem na znaczącą skalę ubóstwa i wykluczenia społecznego • Rozdrobnienie gospodarstw rolnych i wynikająca stąd ich mała dochodowość • Niedostatecznie rozwinięty skup i przetwórstwo płodów rolnych • Brak rozwiniętej bazy turystyczno-rekreacyjnej • Mała aktywność gospodarcza mieszkańców i niska konkurencyjność istniejących przedsiębiorstw • Niezadawalający stan dróg powiatowych i gminnych • Niedostatecznie rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa • Małe możliwości finansowania rozwoju z budżetu samorządu gminnego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

<p>ktura drogowa, telekomunikacyjna, energetyczna oraz wodno-kanalizacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięta baza edukacyjna • Duża aktywność władz jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego w zakresie działalności inwestycyjnej 	
<p><u>Szanse:</u></p>	<p><u>Zagrożenia:</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do funduszy unijnych w tym do Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Lubelskiego i Programu Operacyjnego dla Polski Wschodniej • Możliwość rozwoju energetyki konwencjonalnej w oparciu o wydobycie złóż węgla kamiennego na terenie powiatu chełmskiego • Modernizacja drogi wojewódzkiej 816 • Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych i gminnych • Tworzenie usług logistyczno-spedycyjnych wokół infrastruktury transportowej • Inicjowanie rozwoju mikroprzedsiębiorczości przy wsparciu środków unijnych • Zwiększenie wymiany osobowej i towarowej Ukrainy z krajami UE i wykorzystanie małego ruchu granicznego do aktywizacji gospodarczej Gminy • Otwarcie przejścia granicznego z Białorusią we Włodawie • Podpisanie przez władze Polski i Białorusi umowy o małym ruchu granicznym • Rozwój usług turystycznych i rekreacyjnych w oparciu o rozbudowę bazy noclegowej i tworzenie produktów 	<ul style="list-style-type: none"> • Rezygnacja Ukrainy z integracji z Unią Europejską i zmniejszenie wymiany osobowej oraz towarowej z Ukrainą i Białorusią • Ograniczenie dostępu do funduszy unijnych w postaci braku środków własnych na niezbędny wkład krajowy • Nasilenie się zjawiska emigracji ludzi młodych i wykształconych prowadzące do dalszego wyludniania się terenu Gminy • Dalszy spadek realnych dochodów mieszkańców • Niewykorzystanie możliwości w zakresie wsparcia unijnego i krajowego dla innowacyjności i rozwoju przedsiębiorczości, a także konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw • Rezygnacja z planów wydobycia węgla kamiennego i budowy przemysłu energetycznego związana z brakiem koniunktury w gospodarce światowej i/lub blokadą ze względów na ochronę środowiska naturalnego • Brak poprawy rynku produktów rolnych i przetwórstwa rolno-spożywczego • Zbyt mała przedsiębiorczość mieszkańców powodująca niepełne wykorzystanie wsparcia z funduszy zewnętrznych przeznaczonych na ten cel • Zaniechanie planów modernizacji drogi

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

<p>turystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój rynku skupu i sprzedaży świeżych produktów rolniczych, w tym rolnictwa ekologicznego, m.in. poprzez giełdy rolno-spożywcze i aktywność grup producenckich • Tworzenie produktów i marek lokalnych oraz regionalnych • Rozwój energetyki odnawialnej i wzrost popytu na surowce do bio-energetyki • Wykorzystanie istniejącego potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji (w tym agroturystyki) • Wzmacnianie aktywności obywatelskiej przez wsparcie dla organizacji pozarządowych i różnego rodzaju inicjatyw lokalnych 	<p>wojewódzkiej 816</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie efektywny system finansowania samorządów • Przeciążenie budżetu Gminy wydatkami społecznymi wymuszające rezygnację lub daleko idące ograniczenie planów modernizacji i rozbudowy infrastruktury komunalnej • Niespójność działań samorządowych na różnych szczeblach
--	--

Źródło: opracowanie własne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

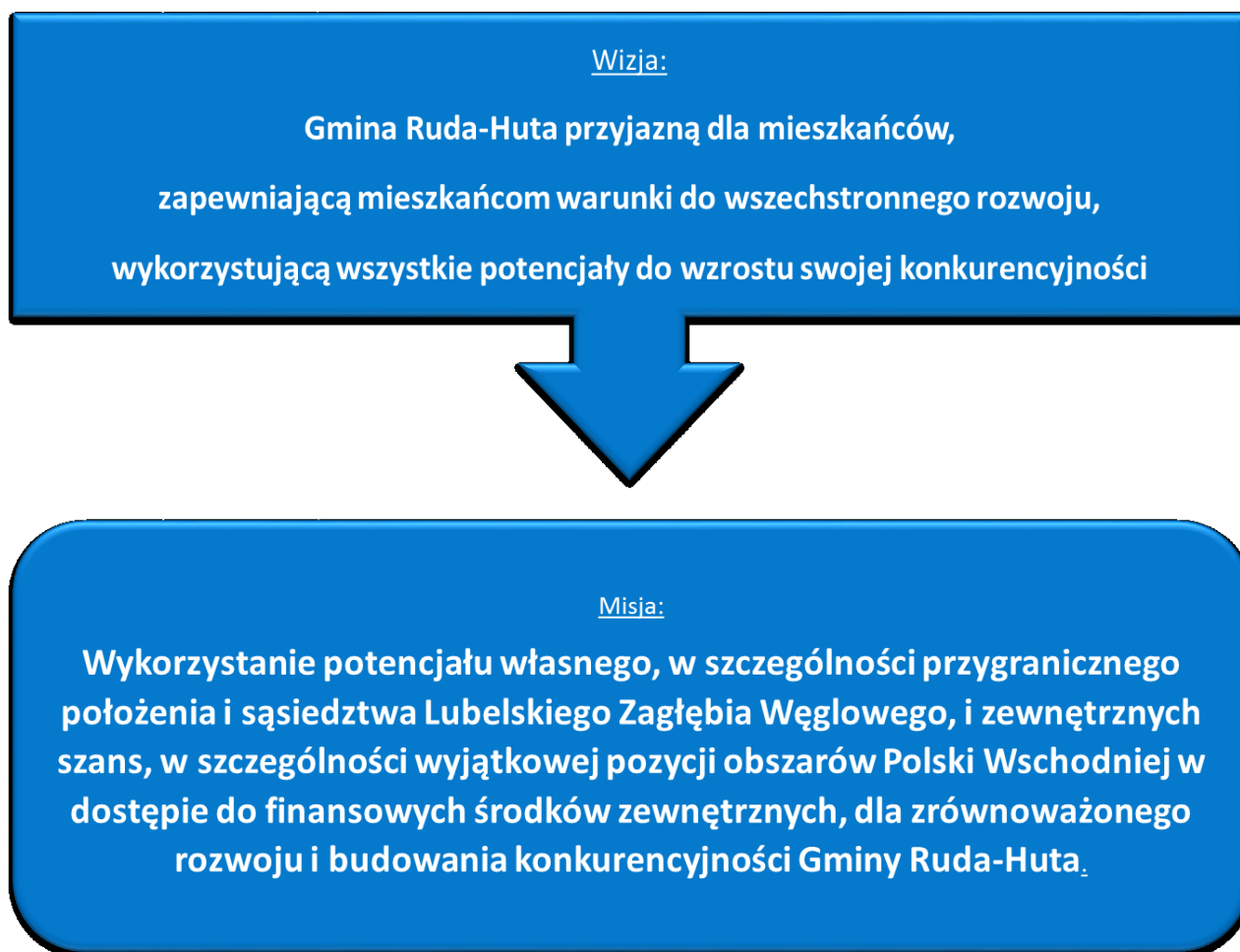
3. Planowanie

3.1. Wizja i misja rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku

Wizja rozwoju Gminy w 2020 r. opisuje stan, do którego dążyć będą władze gminy przy wsparciu mieszkańców w okresie najbliższych 4 lat. Wizja została wypracowana w wyniku analizy dokumentów, dyskusji prowadzonych w trakcie spotkań i konsultacji społecznych. Dopełnieniem materiału bazowego stały się ankiety, wypełniane przez mieszkańców. Wizja rozwoju gminy, aby miała szansę realizacji, musi być realistyczna, to znaczy musi opierać się na prawdziwych założeniach, musi realistycznie oceniać potencjał endogeny gminy – zasoby wewnętrzne, rzetelnie i z odwagą wskazywać słabe strony.

Wizję rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku wraz z konkretyzującą ją misją przedstawia Rysunek 23.

Rysunek 23. Wizja i misja rozwoju Gminy Ruda Huta na lata 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne.

3.2. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta do 2020 roku

Gmina Ruda-Huta wysoką wagę przywiązuje do środowiska naturalnego, które stanowi potencjał do rozwoju turystyki, w szczególności agroturystyki. W planowaniu szczegółowym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

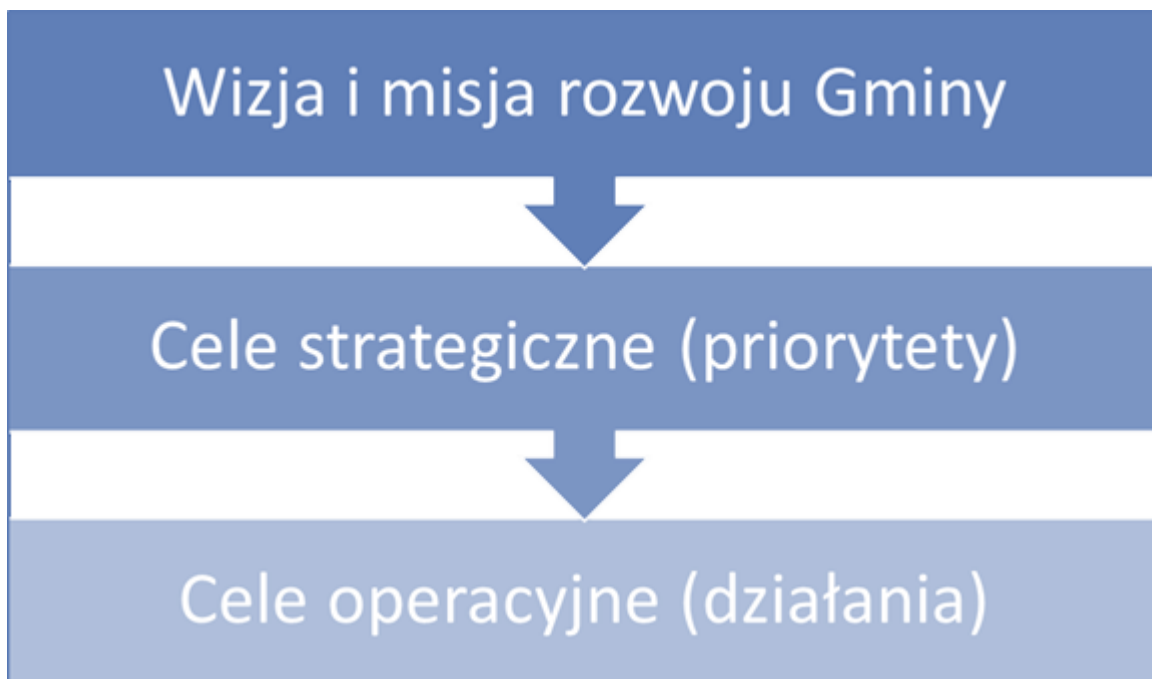

należy uwzględnić klienta, do którego adresowana jest oferta. O sukcesie zdecyduje realizacja celów strategicznych, która zwiększy przewagę konkurencyjną gminy. W dzisiejszej rzeczywistości ekonomicznej takiej przewagi nie uzyska się bez dwu czynników: innowacyjności, czyli umiejętności stosowania nowoczesnych metod osiągania celów i rozwiązywania problemów oraz kapitału społecznego, czyli zasobów społecznego zaufania i zorganizowania, które umożliwiają współdziałanie.

Takie właśnie sformułowanie celów oddaje charakter strategii, rozłożone akcenty wskazują na przyjęte priorytety. Należy przy tym pamiętać, że wszystkie wyspecyfikowane cele przenikają się, są ze sobą powiązane i sprzężone. Osiągnięcie jednych celów implikuje wzrost szans w celu sąsiednim, stanowi potencjał warunkujący rozwój celu kolejnego.

Przyjęte cele stanowiąc będą podstawę opracowania szczegółowych planów zadań do realizacji. Powiązanie ich z celami strategicznymi (priorytetami) i celami operacyjnymi (działaniami) przedstawia Rysunek 24.

Rysunek 24. Powiązanie wizji i misji rozwoju Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i celami operacyjnymi.

Źródło: opracowanie własne.

Opis celów strategicznych (priorytetów) i powiązanych z nimi celów operacyjnych (działań) przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Cele strategiczne i cele operacyjne rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku.

Numeracja	Nazwa celu	Opis
1.	Cel strategiczny	Polepszenie warunków mieszkania, gospodarowania w Gminie Ruda-Huta, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska
1.1.	Cel operacyjny	Wzrost dostępności i bezpieczeństwa Gminy Ruda-Huta
1.2.	Cel operacyjny	Wzrost atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej Gminy Ruda-Huta
1.3.	Cel operacyjny	Wzrost bezpieczeństwa oraz atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej poprzez ochronę środowiska naturalnego
2.	Cel strategiczny	Rozwój zasobów ludzkich dla zwiększenia konkurencyjności Gminy Ruda-Huta
2.1.	Cel operacyjny	Wzrost możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej
2.2.	Cel operacyjny	Wzrost konkurencyjności mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości kształcenia dzieci i młodzieży
2.3.	Cel operacyjny	Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Ruda-Huta
3.	Cel strategiczny	Wspieranie inicjatyw gospodarczych dla zwiększenia potencjału ekonomicznego Gminy Ruda-Huta
3.1.	Cel operacyjny	Wzrost potencjału turystycznego poprzez poprawę bazy turystycznej i promocję agroturystyki
3.2.	Cel operacyjny	Wzrost udziału Gminy Ruda-Huta w ruchu przygranicznym z Ukrainą i Białorusią
3.3.	Cel operacyjny	Wykorzystanie atutów bliskości Zagłębia Węglowego dla zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy
4.	Cel strategiczny	Wzrost konkurencyjności Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę kapitału społecznego
4.1.	Cel operacyjny	Poprawa warunków mieszkania i gospodarowania

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

		poprzez wzrost jakości rządzenia
4.2.	Cel operacyjny	Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości – poprawa jakości kompetencji mieszkańców gminy
4.3.	Cel operacyjny	Promocja Gminy Ruda-Huta

Źródło: opracowanie własne.

4. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego

4.1. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Kraju

Wskazanie na powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 ze Strategią Rozwoju Kraju 2020 zawiera Tabela 16.

Tabela 16. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ruda-Huta z obszarami strategicznymi i celami Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta	Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020
Cel strategiczny 1. Polepszenie warunków mieszkania, gospodarowania w Gminie Ruda-Huta, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka. Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
Cel operacyjny 1.1. Wzrost dostępności i bezpieczeństwa Gminy Ruda-Huta	Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
Cel operacyjny 1.2. Wzrost atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej Gminy Ruda-Huta	Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
Cel operacyjny 1.3. Wzrost bezpieczeństwa i atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej poprzez ochronę środowiska naturalnego	Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cel strategiczny 2. Rozwój zasobów ludzkich dla zwiększenia konkurencyjności Gminy Ruda-Huta	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
Cel operacyjny 2.1. Wzrost możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej	Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów
Cel operacyjny 2.2. Wzrost konkurencyjności mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych	Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
Cel operacyjny 2.3. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Ruda-Huta	Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
Cel strategiczny 3. Wspieranie inicjatyw gospodarczych dla zwiększenia potencjału ekonomicznego Gminy Ruda-Huta	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka
Cel operacyjny 3.1. Wzrost potencjału turystycznego poprzez poprawę bazy turystycznej i promocję agroturystyki	Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki
Cel operacyjny 3.2. Wzrost udziału Gminy Ruda-Huta w ruchu przygranicznym z Ukrainą i Białorusią	Cel II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług
Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie atutów bliskości Zagłębia Węglowego dla zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy	Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki
Cel strategiczny 4. Wzrost konkurencyjności Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę kapitału społecznego	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka i Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
Cel operacyjny 4.1. Poprawa warunków mieszkania i gospodarowania poprzez wzrost jakości rządzenia	Cel III.1. Integracja społeczna Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

	publicznych Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów
Cel operacyjny 4.2. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości - Poprawa jakości kompetencji mieszkańców gminy	Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki publicznych
Cel operacyjny 4.3. Promocja gminy Ruda-Huta	Cel III.1. Integracja społeczna

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona powyżej analiza porównawcza wskazuje na zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 z obszarami strategicznymi i celami Strategii Rozwoju Kraju 2020.

4.2. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego

Wskazanie na powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 zawiera Tabela 17.

Tabela 17. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta	Cele strategiczne i cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
Cel strategiczny 1. Polepszenia warunków mieszkania, gospodarowania w Gminie Ruda-Huta, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska	Cel strategiczny 2 - Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich;
Cel operacyjny 1.1. Wzrost dostępności i bezpieczeństwa Gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 4.1. Poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu
Cel operacyjny 1.2. Wzrost atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej Gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 2.5. Wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną i energetyczną

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

<p>Cel operacyjny 1.3. Wzrost bezpieczeństwa i atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej poprzez ochronę środowiska naturalnego</p>	<p>Cel operacyjny 2.5. Wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną i energetyczną</p>
<p>Cel strategiczny 2. Rozwój zasobów ludzkich dla zwiększenia konkurencyjności Gminy Ruda-Huta</p>	<p>Cel strategiczny 2 - Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich</p> <p>Cel strategiczny 4 - Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu</p>
<p>Cel operacyjny 2.1. Wzrost możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej</p>	<p>Cel operacyjny 2.4. Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich</p>
<p>Cel operacyjny 2.2. Wzrost konkurencyjności mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych</p>	<p>Cel operacyjny 4.2. Wspieranie włączenia społecznego</p>
<p>Cel operacyjny 2.3. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Ruda-Huta</p>	<p>Cel operacyjny 4.2. Wspieranie włączenia społecznego</p>
<p>Cel strategiczny 3. Wspieranie inicjatyw gospodarczych dla zwiększenia potencjału ekonomicznego Gminy Ruda-Huta</p>	<p>Cel strategiczny 2 - Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich</p> <p>Cel strategiczny 4 - Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu</p>
<p>Cel operacyjny 3.1. Wzrost potencjału turystycznego poprzez poprawę bazy turystycznej i promocję agroturystyki</p>	<p>Cel operacyjny 2.4. Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich</p>
<p>Cel operacyjny 3.2. Wzrost udziału Gminy Ruda-Huta w ruchu przygranicznym</p>	<p>Cel operacyjny 4.4. Przełamywanie niekorzystnych efektów przygranicznego</p>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

z Ukrainą i Białorusią	położenia regionu
Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie atutów bliskości Zagłębia Węglowego dla zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy	Cel operacyjny 2.4. Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich
Cel strategiczny 4. Wzrost konkurencyjności Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę kapitału społecznego	Cel strategiczny 3 - Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu Cel strategiczny 4 - Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu
Cel operacyjny 4.1. Poprawa warunków mieszkania i gospodarowania poprzez wzrost jakości rządzenia	Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi współpracy wewnątrzregionalnej
Cel operacyjny 4.2. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości - Poprawa jakości kompetencji mieszkańców gminy	Cel operacyjny 3.3. Stworzenie systemu wsparcia naukowego, eksperckiego i wdrożeniowego na rzecz rozwoju wybranych sektorów gospodarki
Cel operacyjny 4.3. Promocja gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi współpracy wewnątrzregionalnej

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona powyżej analiza porównawcza wskazuje na zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

4.3. Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta a Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego

Wskazanie na powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 z Aktualizacją Strategii Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008-2015 z perspektywą do roku 2020 zawiera Tabela 18.

Tabela 18. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i operacyjnymi Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008-2015 z perspektywą do roku 2020.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta	Cele strategiczne i cele operacyjne Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008-2015 z perspektywą do roku 2020
Cel strategiczny 1. Polepszenie warunków mieszkania, gospodarowania w Gminie Ruda-Huta, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska	Cel strategiczny 2 - Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki połączone ze wzrostem zatrudnienia
Cel operacyjny 1.1. Wzrost dostępności i bezpieczeństwa Gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury liniowej i punktowej służącej poprawie dostępności transportowej i atrakcyjności inwestycyjnej
Cel operacyjny 1.2. Wzrost atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej Gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury liniowej i punktowej służącej poprawie dostępności transportowej i atrakcyjności inwestycyjnej
Cel operacyjny 1.3. Wzrost bezpieczeństwa i atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej poprzez ochronę środowiska naturalnego	Cel operacyjny 1.2. Ochrona środowiska w zgodzie z potrzebami życiowymi człowieka
Cel strategiczny 2. Rozwój zasobów ludzkich dla zwiększenia konkurencyjności Gminy Ruda-Huta	Cel strategiczny 3 - Wzrost poziomu zatrudnienia i jakości życia mieszkańców powiatu Cel strategiczny 4 - Podnoszenie kompetencji i zdolności do kooperacji mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia cywilizacyjnego
Cel operacyjny 2.1. Wzrost możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej	Cel operacyjny 3.2. Rozbudowa infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej służącej zwiększeniu zatrudnienia w sektorze usług
Cel operacyjny 2.2. Wzrost konkurencyjności mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości	Cel operacyjny 4.1. Stałe podnoszenie poziomu wykształcenia i wiedzy mieszkańców oraz dostosowywanie oferty

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych	edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
Cel operacyjny 2.3. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 4.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i jakości świadczonych usług w publicznej służbie zdrowia
Cel strategiczny 3. Wspieranie inicjatyw gospodarczych dla zwiększenia potencjału ekonomicznego Gminy Ruda-Huta	Cel strategiczny 2 - Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki połączone ze wzrostem zatrudnienia
Cel operacyjny 3.1. Wzrost potencjału turystycznego poprzez poprawę bazy turystycznej i promocję agroturystyki	Cel operacyjny 2.3. Wykorzystanie przygranicznego położenia, małego ruchu granicznego i procesu stowarzyszenia Ukrainą z UE do rozwoju kooperacji i inicjatyw gospodarczych
Cel operacyjny 3.2. Wzrost udziału Gminy Ruda-Huta w ruchu przygranicznym z Ukrainą i Białorusią	Cel operacyjny 2.3. Wykorzystanie przygranicznego położenia, małego ruchu granicznego i procesu stowarzyszenia Ukrainą z UE do rozwoju kooperacji i inicjatyw gospodarczych
Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie atutów bliskości Zagłębia Węglowego dla zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy	Cel operacyjny 2.2. Promowanie i wspieranie innowacyjności
Cel strategiczny 4. Wzrost konkurencyjności Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę kapitału społecznego	Cel strategiczny 2 - Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki połączone ze wzrostem zatrudnienia Cel strategiczny 4 - Podnoszenie kompetencji i zdolności do kooperacji mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia cywilizacyjnego
Cel operacyjny 4.1. Poprawa warunków mieszkania i gospodarowania poprzez	Cel operacyjny 4.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego, jakości

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

wzrost jakości rządzenia	rządzenia oraz wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych
Cel operacyjny 4.2. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości - Poprawa jakości kompetencji mieszkańców gminy	Cel operacyjny 2.2. Promowanie i wspieranie innowacyjności
Cel operacyjny 4.3. Promocja gminy Ruda-Huta	Cel operacyjny 4.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cywilizacyjnemu w zakresie społecznym, kulturalnym, edukacyjnym, informatycznym, komunikacyjnym, technicznym.

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona powyżej analiza porównawcza wskazuje na zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 z celami Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008-2015 z perspektywą do roku 2020.

5. System monitorowania i oceny realizacji wskaźników osiągnięcia celów Strategii

Skuteczna realizacja Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 wymaga systematycznej kontroli. Taki stały monitoring będzie oparty na konkretnych wskaźnikach liczbowych, przypisanych do każdego celu strategicznego i operacyjnego.

Wykaz wskaźników ze wskazaniem przypisanego do niego celu strategicznego lub operacyjnego przedstawia Tabela 19. Pozwolą one zobiektywizować ocenę osiągniętych efektów. Wartość wskaźników świadczyć będzie o stopniu zrealizowania założonych celów w Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta. Częstotliwość przeprowadzanych analiz zależeć będzie od decyzji władz gminnych. Najczęściej przyjmuje się za zasadne badanie wskaźników raz do roku. Nie zaleca się czynienia tego rzadziej niż dwa razy w okresie obowiązywania dokumentu strategicznego, tj. w połowie tego czasu (np. w 2017 r.) i na koniec.

W skrajnych przypadkach wnioski z monitoringu mogą prowadzić do wniosku o konieczności przeprowadzenia kolejnej aktualizacji założeń strategicznych.

Tabela 19. Zestawienie wskaźników osiągnięcia poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.

Cele strategiczne i operacyjne Gminy Ruda-Huta	Wskaźniki osiągnięcia celów
Cel strategiczny 1. Polepszenie warunków mieszkania, gospodarowania w Gminie Ruda-Huta, przy jednoczesnym respektowaniu	Udział wydatków z budżetu Gminy na infrastrukturę techniczną w wydatkach

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

zasad ochrony środowiska	ogółem
Cel operacyjny 1.1. Wzrost dostępności i bezpieczeństwa Gminy Ruda-Huta	Udział wydatków z budżetu Gminy na drogi publiczne w wydatkach ogółem
Cel operacyjny 1.2. Wzrost atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej Gminy Ruda-Huta	Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacji i z gazu - w % ogółu ludności
Cel operacyjny 1.3. Wzrost bezpieczeństwa i atrakcyjności gospodarczej i mieszkaniowej poprzez ochronę środowiska naturalnego	Ścieki komunalne i przemysłowe oczyszczane w relacji do ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczania ogółem
Cel strategiczny 2. Rozwój zasobów ludzkich dla zwiększenia konkurencyjności Gminy Ruda-Huta	Udział liczby pracujących w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym
Cel operacyjny 2.1. Wzrost możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej (szt.)
Cel operacyjny 2.2. Wzrost konkurencyjności mieszkańców Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych	Poziom oceny uzyskiwanej przez uczniów z testów kompetencyjnych po trzeciej klasie, po ukończeniu szkoły podstawowej, na koniec nauki w gimnazjum
	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, kursach.
Cel operacyjny 2.3. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Ruda-Huta	Podstawowa opieka zdrowotna – liczba udzielonych porad
Cel strategiczny 3. Wspieranie inicjatyw gospodarczych dla zwiększenia potencjału ekonomicznego Gminy Ruda-Huta	Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy
Cel operacyjny 3.1. Wzrost potencjału turystycznego poprzez poprawę bazy turystycznej i promocję agroturystyki	Liczba obiektów turystycznych zbudowanych lub zmodernizowanych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cel operacyjny 3.2. Wzrost udziału Gminy Ruda-Huta w ruchu przygranicznym z Ukrainą i Białorusią	Liczba projektów realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej
Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie atutów bliskości Zagłębia Węglowego dla zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy	Liczba osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych związanych z energetyką, opartą na węglu
Cel strategiczny 4. Wzrost konkurencyjności Gminy Ruda-Huta poprzez poprawę kapitału społecznego	Dochody własne do budżetu Gminy na 1 mieszkańca
Cel operacyjny 4.1. Poprawa warunków mieszkania i gospodarowania poprzez wzrost jakości rządzenia	Czas załatwiania spraw mieszkańców i inwestorów w Urzędzie Gminy
Cel operacyjny 4.2. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości - Poprawa jakości kompetencji mieszkańców gminy	Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych, pozyskane przez Gminę w przeliczeniu na 1 mieszkańca - ogółem
Cel operacyjny 4.3. Promocja gminy Ruda-Huta	Wzrost osób deklarujących znajomość Gminy Ruda-Huta (na podstawie ankiet)

Źródło: opracowanie własne.

6. Oddziaływanie na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020.

Przewidziane do realizacji cele strategiczne oraz operacyjne będą miały zasięg lokalny (w granicach Gminy Ruda-Huta), a ich rodzaj, skala i usytuowanie, a tym samym wpływ na środowisko będzie badany na etapie realizacji konkretnych inwestycji. Strategia jest jedynie dokumentem programowym, a realizacja założonych w niej celów na etapie sporządzania nie jest przesądzona.

Projektowany dokument zwraca uwagę na istotne problemy ochrony dziedzictwa przyrodniczego poprzez realizację działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, tym samym definiując kierunki działań, mające na celu zrównoważony rozwój gminy zgodny z poszanowaniem środowiska zwracając uwagę na ochronę środowiska w tym cennych przyrodniczo ekosystemów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Na etapie sporządzania Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 stwierdzono, że realizacja określonych kierunków działań nie wykazuje możliwości oddziaływań skumulowanych i transgranicznych w zakresie powietrza, klimatu akustycznego, gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, które mogłyby negatywnie wpłynąć na terytorium innych państw.

Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii mają z założenia na celu poprawę, jakości środowiska naturalnego, która to wpłynie pozytywnie na zdrowie i życie mieszkańców gminy Ruda-Huta. Brak realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia, jakości wszystkich elementów środowiska, takich jak:

- pogorszenie, jakości powietrza i wód;
- wzrost zużycia surowców i energii;
- postępująca degradacja gleb;
- pogorszenie, jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Planowane przedsięwzięcia w Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2016-2020 nie będą negatywnie oddziaływały na obszary chronione w tym obszary Natura 2000, ich realizacja nie będzie się wiązała z istotnymi przekroczeniami standardów, jakości środowiska.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Porównanie wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Ruda-Huta z gminami sąsiednimi i powiatem chełmskim według stanu na koniec roku 2013.	12
Tabela 2. Porównanie wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Ruda-Huta z gminami sąsiednimi i powiatem chełmskim według stanu na koniec roku 2015.	12
Tabela 3. Uczniowie objęci nauczaniem podstawowym, gimnazjalnym i średnim w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015.	13
Tabela 4. Porównanie wskaźnika liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i w gimnazjach w Gminie Ruda-Huta, gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim według stanu na koniec 2015 roku.	13
Tabela 5. Porównanie korzystania z porad podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2013 roku w Gminie Ruda-Huta, w gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim.	15
Tabela 6. Porównanie korzystania z porad podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2015 roku w Gminie Ruda-Huta, w gminach sąsiednich i w powiecie chełmskim.	15

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 7. Dochody, wydatki i różnica pomiędzy dochodami i wydatkami budżetu Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w PLN.....	20
Tabela 8. Sieć drogowa na terenie Gminy Ruda-Huta z podziałem na kategorie.	23
Tabela 9. Porównanie korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Ruda-Huta, w powiecie chełmskim, województwie lubelskim i w Polsce w 2015 roku w %.....	24
Tabela 10. Odpowiedzi na pytanie o mocne strony Gminy Ruda-Huta.....	27
Tabela 11. Odpowiedzi na pytanie o słabe strony Gminy Ruda-Huta.	28
Tabela 12. Odpowiedzi na pytanie o zagrożenia dla rozwoju Gminy Ruda-Huta.	28
Tabela 13. Odpowiedzi na pytanie o to jakie szanse należy wykorzystać dla rozwoju Gminy Ruda-Huta.....	29
Tabela 14. Analiza SWOT dla Gminy Ruda-Huta.....	33
Tabela 15. Cele strategiczne i cele operacyjne rozwoju Gminy Ruda-Huta do 2020 roku.....	38
Tabela 16. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ruda-Huta z obszarami strategicznymi i celami Strategii Rozwoju Kraju 2020.....	39
Tabela 17. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.	41
Tabela 18. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i operacyjnymi Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008-2015 z perspektywą do roku 2020.	43
Tabela 19. Zestawienie wskaźników osiągnięcia poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.....	46
Rysunek 1. Położenie Gminy Ruda-Huta (oznaczonej kolorem czerwonym) w województwie lubelskim.	6
Rysunek 2. Liczba ludności w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015 wraz z zaznaczoną linią trendu.	7
Rysunek 3. Urodzenia żywe i zgony na 1 tys. mieszkańców Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015.....	7
Rysunek 4. Saldo migracji na pobyt stały w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2014.....	8
Rysunek 5. Struktura ludności Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w %.	9
Rysunek 6. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Ruda-Huta w latach 2007-2015.	10
Rysunek 7. Zmiany dotyczące liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ruda-Huta ujętych w rejestrze REGON w latach 2007-2015 z zaznaczoną linią trendu.....	11
Rysunek 8. Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ruda-Huta ujętych w rejestrze REGON na terenie Gminy Ruda-Huta w 2015 roku.....	11
Rysunek 9. Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 wraz z zaznaczoną linią trendu.....	14
Rysunek 10. Przebieg połączenia kolejowego Chelm-Włodawa.	16
Rysunek 11. Obszar objęty małym ruchem granicznym pomiędzy Polską i Ukrainą z zaznaczonym terenem Gminy Ruda-Huta (kolor czerwony) oraz przejściami granicznymi.....	17
Rysunek 12. Mały ruch graniczny oraz wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską w latach 2009-2013.....	17
Rysunek 13. Zakres obszarów oddziaływania granicy na podstawie odległości od granicy do miejsca dokonania zakupów przez Polaków i cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w IV kwartale 2013 roku.	18

Rysunek 14. Dochody i wydatki budżetu Gminy Ruda-Huta w latach 2007-2015 w PLN.....	19
Rysunek 15. Struktura wydatków budżetu Gminy Ruda-Huta w 2015 roku w %.....	19
Rysunek 16. Koncepcja połączenia szerokim torem kolejowym LHS z siecią Kolei Białoruskich przez teren Gminy Ruda-Huta.....	23
Rysunek 17. Udział mieszkańców Gminy Ruda-Huta korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2007-2012 w %.....	24
Rysunek 18. Struktura ankietowanych pod względem wieku.....	26
Rysunek 19. Struktura ankietowanych pod względem wykształcenia.	26
Rysunek 20. Uzyskane odpowiedzi na pytanie o najpilniejsze problemy do rozwiązania w skali od 1 do 5.	30
Rysunek 21. Wieloaspektowy test satysfakcji z jakości obsługi w Urzędzie Gminy Ruda-Huta.	31
Rysunek 22. Wieloaspektowy test satysfakcji z obsługi przez pracowników Urzędu Gminy Ruda-Huta.	32
Rysunek 23. Wizja i misja rozwoju Gminy Ruda Huta na lata 2016-2020.....	36
Rysunek 24. Powiązanie wizji i misji rozwoju Gminy Ruda-Huta z celami strategicznymi i celami operacyjnymi.	37

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

